

ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้วิจัย

สุกัญญา ครุฑไชยันต์

สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โครงการวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนการวิจัย
จากงบประมาณเงินรายได้ คณะแพทยศาสตร์ ประจำปี 2560
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง

ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและ
บัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้วิจัย

นางสาวสุกัญญา ครุฑไชยันต์

มหาวิทยาลัย

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 86 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม คือ 0.950 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-moment Coefficient) ผลการวิจัย พบว่า ความเสี่ยงในด้านการเบิกจ่ายเงิน มีความเสี่ยงสูงที่สุด และความเสี่ยงในด้านการนำเงินส่งคลัง มีความเสี่ยงต่ำที่สุด จากการศึกษาพบว่า ปริมาณงานมากจนอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความเสี่ยงสูงสุด ปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการการทำงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชีสูงสุด ($r = 0.730$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

พูน ปณ จิต สิว

TITLE : The officers' finance and accounting operational risk in Mahasarakham University

AUTHOR : Sukanya Krutchaiyant

RESEARCH FUND : Faculty of Medicine Mahasarakham University

ABSTRACT

Research objective was to investigate financial and accounting operational risks in Mahasarakham University. The sample group consisted of 86 finance and accounting staff members across the university to complete the five-point rating scale questionnaires in which the Cronbrach's alpha coefficients was 0.95 . Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson Product-moment Coefficient were used as statistical analysis tools. Results showed that disbursement was the most at risk, on the other hand the least risky task was treasury transfer. In addition, it was found that a great deal of workload, which may cause errors, was the significant risk promoting factor . Risk factors on finance and accounting process were related to finance and accounting regulations ($r = 0.730$), statistically significant at the 0.01 level.

พญ. ปณ. ทิโต สีเว

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินรายได้คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้ให้โอกาสในการทำวิจัยครั้งนี้
ทำให้งานวิจัยเรื่องนี้เสร็จสมบูรณ์ และด้วยความกรุณา เอาใจใส่ ดูแล ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่อง ตลอดจนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์
ทองกระจ่าง และนางสาวอาทิตยา รัตนโรจนกุล ผู้วิจัยขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

สุกัญญา ครุฑไชยันต์

เมษายน 2561

พูน ปณ จิต สีเว

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
	สมมติฐานของงานวิจัย	3
	คำถามของงานวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	กรอบแนวคิดการวิจัย	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง	7
	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	16
	กฎระเบียบด้านการเงินและบัญชี	19
	ข้อมูลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3	วิธีดำเนินการวิจัย	39
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล	42
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	43

บทที่

หน้า

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	สัญลักษณ์ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46

5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	55
	สรุปผลการวิจัย	55
	อภิปรายผล	57
	ข้อเสนอแนะ	59

บรรณานุกรม	60
------------------	----

ภาคผนวก	63
---------------	----

ประวัติย่อผู้วิจัย	74
--------------------------	----

พูน ปณ ติโต สีเว

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัย มหาสารคามจำแนกตามประเภทบุคลากร	39
2	ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	46
3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี	48
4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่ การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	48
5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่ การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	49
6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่ การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	50
7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงิน และบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	51
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงาน การเงินและบัญชี	52

สารบัญภาพประกอบ

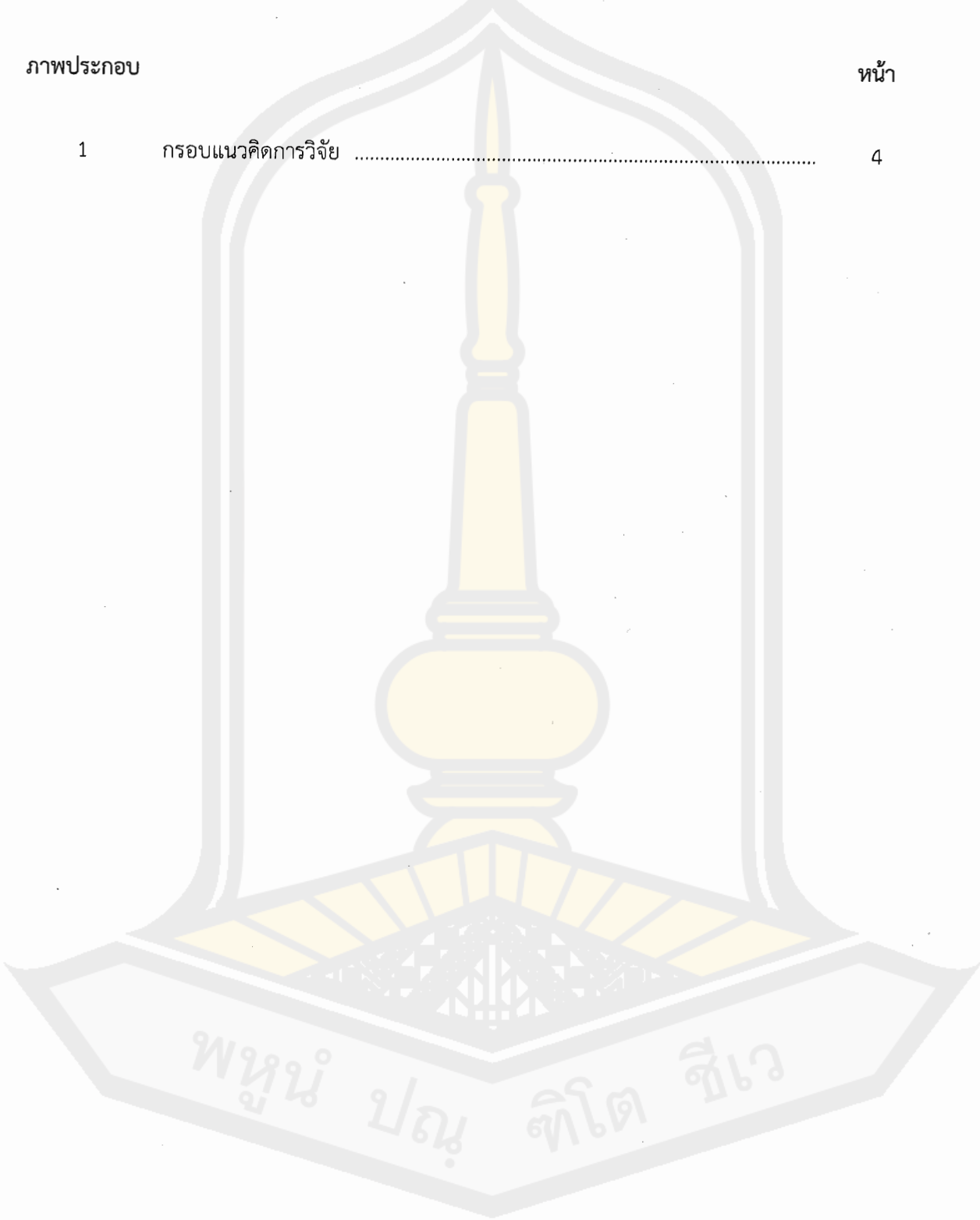
ภาพประกอบ

หน้า

1

กรอบแนวคิดการวิจัย

4

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (3) (ก) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบกำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับระบบและการควบคุมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณ จึงได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2554 กำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในเพื่อให้หน่วยรับตรวจมีแนวทางในการจัดระบบการควบคุมภายใน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานและเกิดประโยชน์แก่การใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของประเทศชาติ และเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำมาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดวางระบบ การควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีการประเมินความเสี่ยงและวางระบบควบคุมภายในและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 (3) ด้านการเงิน “สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมด้านการเงินทั้งงบการเงินรวมและงบที่จำแนก ตามกองทุน มีแผนการเงินที่มั่นคง เป็นหลักประกันได้ว่าสถาบันจะสามารถจัดการศึกษาได้ตามพันธกิจ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียนและผู้ให้บริการ อุดมศึกษา สถาบันมีการจัดทำรายงานการเงินที่แสดงถึงการได้มาของรายได้ รายรับ การจัดสรร การใช้ จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงเป็นธรรมอย่างชัดเจน รวมทั้งการนำรายได้ ไปลงทุนภายใต้การประเมิน และวิเคราะห์ความเสี่ยง มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการใช้เงิน ทุกประเภท และมีระบบการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อน ของบุคลากรทุกระดับ” อีกทั้ง คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการนำระบบการบริหารความเสี่ยง มาใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษา โดยระบุเป็นตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้ สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อลดเหตุที่จะเกิดความเสียหาย โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายของ องค์กรตามยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ (วาสนา อุทัยแสง. 2558:1)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่ได้แยกออกจากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2537 โดยพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว (ร.9) ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย โดยตั้งอยู่ที่ 269/2 ถนน

นครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และได้ย้ายศูนย์กลางบริหารงานมา ณ ที่ทำการแห่งใหม่ในปีการศึกษา 2542 อีกทั้งยังได้มีการเปิดสาขาวิชาและคณะใหม่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อเปิดบริการทางการศึกษาให้มีหลากหลายมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้เปิดสอนหลักสูตรและสาขาวิชาต่างๆ ทั้งหมด 21 คณะ (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2560 :

<http://www.plan.msu.ac.th>) ซึ่งมหาวิทยาลัยมีการกำกับดูแลตนเองที่ดี ตามแนวพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ได้กำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ภายในองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานต่างๆ จะบรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการคาดการณ์อนาคตอย่างมีเหตุผล และมี หลักการในการหาทางลดความเสียหายหรือป้องกันปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหาร ความเสี่ยงดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดการบรรลุ เป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการหน่วยงานทุกระดับ การบริหารงานในมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้เป็นไปตามพันธกิจ หรือตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงต้องรู้ระดับความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยง เพื่อหาแนวทางการควบคุมภายในที่ดี ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและเพื่อให้มีการบริหารความเสี่ยงที่ดี หากผู้บริหารขาดการพิจารณาความเสี่ยงด้านต่างๆ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็อาจเกิดความเสียหายในวงกว้าง หรือหากกลัวไม่กล้าตัดสินใจจนเกินไปก็จะไม่สามารถพัฒนามหาวิทยาลัยให้ทันตามการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือไม่สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยใกล้เคียงได้ ส่งผลให้มันักเรียนที่สนใจจะเข้ามาศึกษาน้อยลง ความสำเร็จของมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นสำคัญ บุคลากรที่มีความผูกพันกับมหาวิทยาลัย ส่งผลให้มีบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย มีความไว้วางใจ เชื่อใจ และมีการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เป็นบุคลากรงานหนึ่งในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งเป็นงานที่ต้องใช้ความละเอียด รอบคอบ ในเวลาที่จำกัด ผู้ปฏิบัติงานจึงเกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีมีความเสี่ยงในทุกๆ ขั้นตอน ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เช่น การทุจริต การเปลี่ยนแปลงของนโยบายของผู้บริหาร กฎ ระเบียบต่างๆ สภาพเหตุการณ์ทางการเมือง สภาพเศรษฐกิจ หรือ ปัจจัยอย่างอื่นประกอบ ผู้ปฏิบัติจึงต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นจะส่งผลเสียต่อตนเองที่ต้องถูกลงโทษทางวินัย เสียประวัติในการเจริญก้าวหน้าในอนาคต ส่งผลเสียต่อสภาพจิตใจและร่างกายทำให้การปฏิบัติงานไม่เกิดประสิทธิภาพ และเสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สูญเสียทรัพย์สิน เสียโอกาส เสียเวลา เสียงบประมาณ

ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี จึงสนใจที่จะศึกษาถึงความเสี่ยงในด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) และปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชี

ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในหน่วยงานและคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพราะถ้าได้รู้ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ก็สามารถลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จได้ตามพันธกิจ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่งผลให้ผู้ใช้บริการมีความมั่นใจในมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติก็ทำงานอย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยก็เจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร และหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามทราบถึงระดับความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินที่จะเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป ดังนั้น การรู้ระดับความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัย จึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานเอง ในการใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติงานไม่ให้เกิดการส่อวินัย และส่งผลดีต่อมหาวิทยาลัยในการพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดจากข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน ในด้านการเบิกจ่ายเงิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำเงินส่งคลัง การจัดทำบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงิน

คำถามของงานวิจัย

1. การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความเสี่ยงอะไรบ้าง
2. อะไรเป็นเหตุแห่งความเสี่ยงและปัจจัยความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยง ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงกับปัจจัยเสี่ยง

สมมติฐานของงานวิจัย

1. ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เกิดจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน
2. ปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงาน คือ เจ้าหน้าที่การเงินมีภาระงานมาก และไม่รู้จักระเบียบเท่าที่ควร

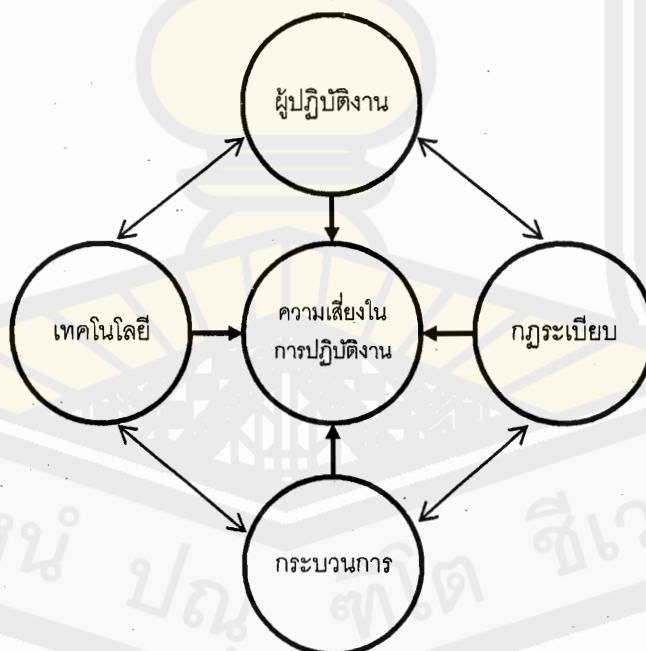
การศึกษาคครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเสี่ยง และปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม แบ่งเป็นกลุ่มข้าราชการ จำนวน 8 คน พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 70 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 110 คน (กองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2560 : <http://pd.msu.ac.th/pd4/>)

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แบ่งเป็นกลุ่มข้าราชการ จำนวน 6 คน พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 55 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 86 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาคครั้งนี้ อยู่ในระหว่างเดือน เมษายน 2560 – มีนาคม 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามและหน่วยงานภายใน จะได้รับประโยชน์ ดังนี้

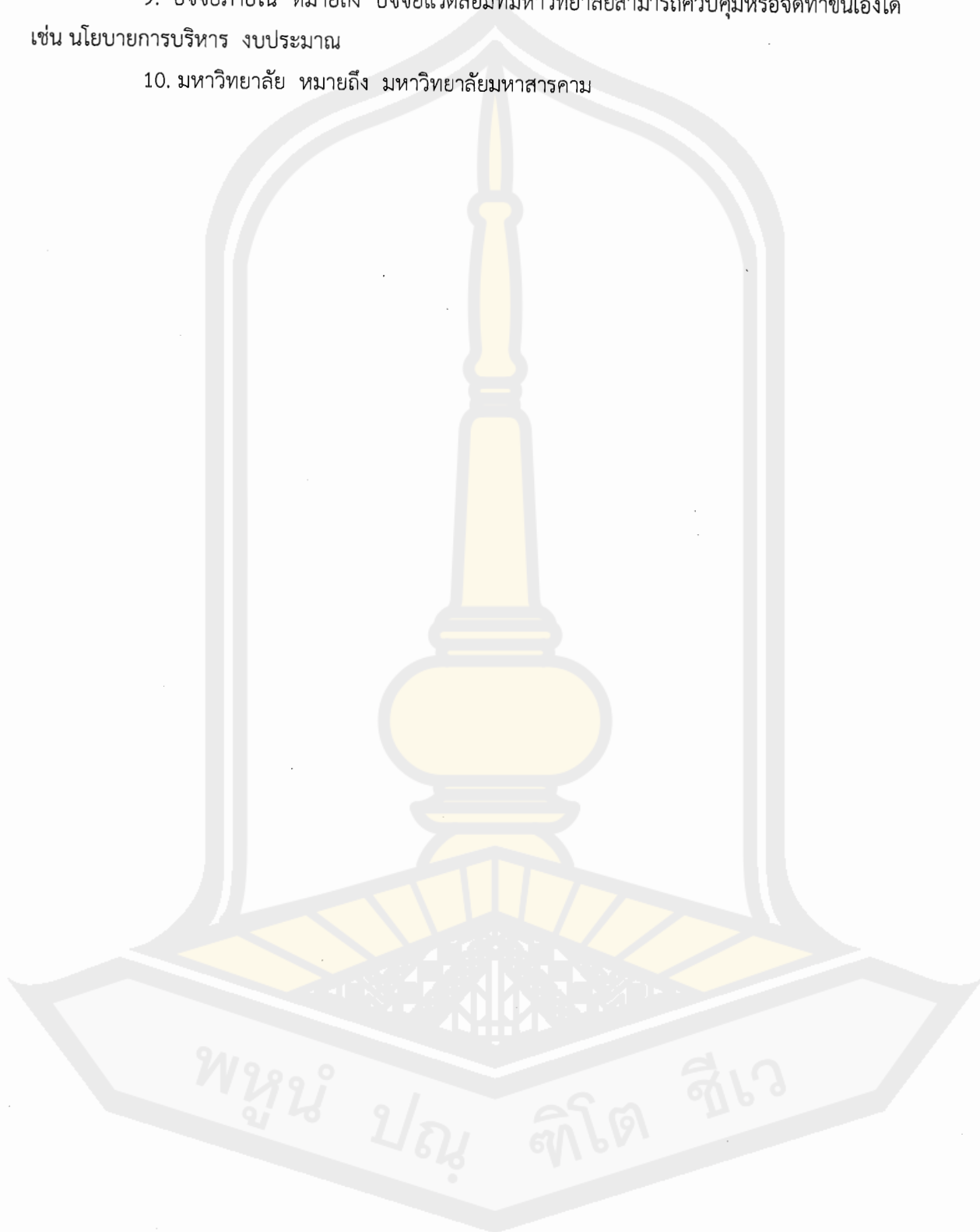
1. ทราบว่าความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เพื่อนำไปวางระบบการบริหารความเสี่ยงในการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ
2. ทราบว่าปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เพื่อหาแนวทางป้องกันและลดความสูญเสีย เช่น ทรัพยากรสิ้น โอกาส เวลา ทรัพยากรและพลังงาน
3. ทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงกับปัจจัยเสี่ยง เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางการป้องกันแก้ไขการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งมีโอกาสจะเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหายหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่จะทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ทางการเงินและบัญชี
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในทุกๆ ขั้นตอน รวมถึง กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงาน
3. ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือ กฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน
4. ความเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เช่น การทุจริต
5. ความเสี่ยงจากเทคโนโลยี หมายถึง การใช้งาน ระบบ MIS ของมหาวิทยาลัยที่ไม่ตอบสนองต่อการใช้งาน เป็นต้น
6. ความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ขาดการควบคุมภายในที่ดี
7. ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง สาเหตุของความเสี่ยง ที่จะทำให้งานการเงินและบัญชีไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
8. ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมภายนอกต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถกำหนด หรือ ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น สภาพเศรษฐกิจ

9. ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยสามารถควบคุมหรือจัดทำขึ้นเองได้
เช่น นโยบายการบริหาร งบประมาณ

10. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคามนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบและเป็นแนวทางในการทำวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง
 - 1.1 ความหมายของความเสี่ยง
 - 1.2 ประเภทของความเสี่ยง
 - 1.3 ปัจจัยเสี่ยง
 - 1.4 การประเมินความเสี่ยง
 - 1.5 การบริหารความเสี่ยง
2. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
 - 2.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
 - 2.2 ปัจจัยเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน
3. กฎระเบียบด้านการเงินและบัญชี
 - 3.1 ระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน
 - 3.2 ระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง
 - 3.3 ระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงิน
 - 3.4 ระเบียบเกี่ยวกับเงินทดรองราชการ
 - 3.5 ระเบียบเงินรายได้มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการทำบัญชี
4. ข้อมูลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

1. ความหมายของความเสี่ยง

ในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีผู้ให้ความหมายพอสังเขป ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2557 : http://psdg.mof.go.th/index.php/2013-10-29-02-40-18/2013-06-04-04-18-49/doc_download/38-----2557) ให้ความหมายความเสี่ยง หมายถึง

โอกาสหรือเหตุที่ไม่พึงประสงค์อาจทำให้อนาคตส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหาย ทำให้วัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Target) ที่องค์กรกำหนดไว้เบี่ยงเบนไปหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านกลยุทธ์การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานใด ๆ ย่อมมีความเสี่ยงเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ความเสี่ยงดังกล่าว อาจอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย เช่น การวางกลยุทธ์และแผนงาน การตัดสินใจของผู้บริหาร การบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน และโครงการที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานภายในที่ทำการ การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553 :

<http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>) ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่มีความแน่นอน ซึ่งมีโอกาสจะเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการวิจัย ด้านการทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการและบริการ โดยพิจารณาจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ความเสี่ยงสามารถจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

- ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Risk)
- ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องระดับปฏิบัติการ (Operational Risk)
- ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน (Financial Risk)
- ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)

คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์/การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย(ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความ ล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักที่กำหนดในกฎหมายจัดตั้งส่วนราชการและ เป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ

คู่มือการบริหารความเสี่ยง กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : <http://www.check.moe.go.th>) ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต และมีผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบ หากเป็นทางลบจะก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้การดำเนินงานของ องค์กรไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์และผลกระทบ (Impact) ที่จะได้รับ

กล่าวโดยสรุป ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ต่างๆที่ไม่แน่นอน และไม่พึงประสงค์ ที่อาจเกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหาย ทั้งที่เป็นตัวเงิน เช่น สูญเสียงบประมาณ และไม่เป็นตัวเงิน

เช่น มหาวิทยาลัยเสียชื่อเสียง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามพันธกิจ/วัตถุประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2. ประเภทของความเสียง

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (2559 : <http://www.dpo.go.th>) จำแนกความเสียงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสียงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) ความเสียงที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้านกลยุทธ์ เช่น นโยบายไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไม่มีการวาง career path ไว้รองรับการพัฒนาบุคลากรและงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ ความเสียงเนื่องจากเศรษฐกิจ การเมือง การรักษาชื่อเสียงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาด และสถานะการแข่งขัน เป็นต้น

2. ความเสียงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) ความเสียงที่เกี่ยวข้องกับระบบขององค์กร ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/กระบวนการ บุคลากร และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นความเสียงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจเช่น ข้อเสนอโครงการไม่สมบูรณ์และไม่ชัดเจน งานวิจัยไม่เป็นไปตามข้อเสนอ โครงการล่าช้านำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้และบุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ความเสียงจากการไม่สามารถดำเนินการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง หรือความเสียงต่อการเกิดการสูญเสียในกระบวนการผลิตและจำหน่าย เป็นต้น

3. ความเสียงด้านการเงิน (Financial Risk : F) ความเสียงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติด้านการเงิน การลงทุนและระบบการบริหารการเงิน เช่น การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมตั้งงบประมาณผิดพลาดและใช้งบประมาณเกิน ความเสียงจากการผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ความเสียงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ความเสียงจากการขาดสภาพคล่อง เป็นต้น

4. ความเสียงด้านกฎระเบียบ (Compliance Risk : C) ความเสียงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและข้อกำหนดของทางการเช่น พนักงานละเลยการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ความเสียงจากนโยบายของรัฐบาล ความเสียงจากมติ ครม. เป็นต้น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : <http://www.check.moe.go.th>) ได้นำหลักการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของ COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) จำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสียงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร

2. ความเสียงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือ ความเสียงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ทุก ๆ ขั้นตอนโดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ

บุคลากรในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ

4. ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) หรือ (Event Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 (2560 : <http://www.plan.msu.ac.th>) ได้แบ่งประเภทความเสี่ยง เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร เป็นผลกระทบในระยะยาวขององค์กร

2. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำวัน บุคลากร หรืออาจเกิดจากการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้อง เผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ (Compliance Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ การปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย การรักษาความลับข้อมูล รวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

มหาวิทยาลัยได้จำแนกประเภทของความเสี่ยงตามแนว COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และเป็นไปตามคู่มือบริหารความเสี่ยง ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2556

3. ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (2559 : <http://www.dpo.go.th>) ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

ปัจจัยเสี่ยงพิจารณาได้จาก

1. ปัจจัยภายนอก เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ฯลฯ

2. ปัจจัยภายใน เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับภายในองค์กร ประสบการณ์เจ้าหน้าที่ระบบการงาน ฯลฯ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : <http://www.check.moe.go.th>) ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งองค์กรควรระบุสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ มาตรการ แนวทางในการลดความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ และบริบทขององค์กร

ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารควบคุมโอกาสที่จะเกิดไม่ได้ แต่อาจลดผลกระทบ เช่น การติดตามศึกษาเพื่อหาแนวโน้มที่จะเกิดและวิธีที่ควรปฏิบัติไว้ล่วงหน้า เพื่อเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส หรือเพื่อลดผลเสียหาย ที่จะเกิดขึ้น ตัวอย่างปัจจัยภายนอก เช่น

1. ภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural Environment) การเกิดน้ำท่วม ไฟไหม้ แผ่นดินไหวคลื่นยักษ์สึนามิ โรคระบาด ที่ทำความเสียหายต่ออาคาร ทรัพย์สิน แหล่งวัตถุดิบ แรงงาน
2. ภาวะเศรษฐกิจ (Economic) ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงิน และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของราคา แหล่งเงินทุน ภาวะการแข่งขัน
3. ภาวะการเมือง (Political) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกาศใช้กฎหมาย ระเบียบและเหตุการณ์ที่เปิดหรือจำกัดโอกาสเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี
4. สังคม (Social) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของประชากร การย้ายแหล่งที่อยู่ โครงสร้างครอบครัว มาตรฐานและสเนียมของสังคม การก่อการร้าย
5. เทคโนโลยีสารสนเทศ (Technological) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เช่น อีคอมเมิร์ซ ซึ่งมีผลต่อการใช้สารสนเทศในการบริหาร การลดโครงสร้างต้นทุน หรือความต้องการด้านเทคโนโลยี

ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารสามารถจัดการควบคุมได้ ตัวอย่างเช่น

1. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเงินทุนเพื่อขยายหรือรักษาโครงสร้างพื้นฐาน การลดเวลาที่เครื่องจักรเสีย และการเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า
2. พนักงาน (Personnel) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ การทุจริต การหมดอายุสัญญาจ้างการสูญเสียพนักงานสำคัญ ที่ส่งผลต่อความเสียหายทางการเงินและชื่อเสียงและการหยุดผลิต
3. กระบวนการ (Process) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงานสำคัญ การเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ ความผิดพลาดในกระบวนการ การส่งมอบสินค้า การควบคุมที่ไม่เพียงพอ ที่ส่งผลต่อความไม่มีประสิทธิภาพ ความไม่พอใจของลูกค้า การเสียส่วนแบ่งการตลาด และการเสียชื่อเสียง

4. เทคโนโลยี (Technology) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไอทีและสารสนเทศภายในองค์กร ความถูกต้อง ครบถ้วนของสารสนเทศ ความมั่นคงปลอดภัย การทุจริตการเลือกระบบที่จะใช้การพัฒนา และบำรุงรักษาระบบ การหยุดชะงักของระบบ และความสามารถปฏิบัติงานต่อเนื่อง

คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553 :

<http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>) ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุของความเสียหาย ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการดำเนินงานหลักที่กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งองค์การควรระบุสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์/มาตรการ/แนวทางในการลดความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ และบริบทขององค์กร

1) ปัจจัยภายใน เช่น

- ปัจจัยเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยี เช่น การเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม การล้าหลังของเทคโนโลยีเนื่องจากมีเทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้นรวดเร็ว ความผิดพลาดของเทคโนโลยีที่ใหม่เกินไป ฯลฯ
- ปัจจัยเสี่ยงทางการดำเนินงาน เช่น การขาดแคลนบุคลากร การเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่ดำเนินการ การขาดแคลนทรัพยากร การขาดแคลนวัตถุดิบ ความไม่แน่นอนของความต้องการ (อุปสงค์) ความไม่แน่นอนของการได้รับงบประมาณประจำปี การไม่ได้รับงบประมาณตามที่เสนอขอ กลไกการดำเนินงานไม่เหมาะสม ฯลฯ
- ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร
- ปัจจัยด้านจริยธรรมของบุคลากร
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2) ปัจจัยภายนอก เช่น

- ปัจจัยเสี่ยงทางการเมืองและสังคม เช่น ความต่อเนื่องในเชิงนโยบายของรัฐบาล การแทรกแซงจากบุคคลภายนอก การร่วมมือเชิงนโยบายระหว่างผู้บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ความร่วมมือของผู้บริหารภายในองค์กร ความร่วมมือจากสหภาพแรงงานขององค์การ ความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
- ปัจจัยเสี่ยงทางการเงินและเศรษฐกิจ เช่น ราคาน้ำมัน ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ความผันผวนของราคาวัตถุดิบ ฯลฯ
- ปัจจัยเสี่ยงทางกฎหมาย เช่น ความคลุมเครือของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ ความไม่มั่นใจในการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายไม่ครอบคลุม กฎ ระเบียบข้อบังคับที่ล้าหลัง ไม่ทันการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงมติที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
- ปัจจัยเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ เช่น การก่อความไม่สงบ สงคราม น้ำท่วม พายุไต้ฝุ่น โคลนถล่ม แผ่นดินไหว ภัยแล้ง โรคระบาด ฯลฯ

ปัจจัยเสี่ยงของมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชี คือต้นเหตุ หรือสาเหตุ ที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้งานการเงินและบัญชีไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ โดยต้องระบุนรายละเอียดได้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดเมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้องจำเป็นต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและด้านบัญชี โดยตรงเพื่อให้ทราบสาเหตุที่มาของความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน ทั้งที่เกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ส่งผลให้มหาวิทยาลัยสามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่จะทำให้อุบัติการณ์เกิดความเสียหายได้ ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยสามารถควบคุมหรือจัดทำขึ้นเองได้

- นโยบายการบริหาร เช่น ผู้บริหารให้นโยบายที่ไม่ชัดเจน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
- งบประมาณ เช่น เงินคงคลังขาดสภาพคล่อง
- วัฒนธรรมองค์กร เช่น ปฏิบัติแบบเดิมๆมาจนชิน ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ
- จริยธรรมบุคลากร เช่น บุคลากรไม่ซื่อสัตย์สุจริต
- สภาพแวดล้อมการทำงาน เช่น ห้องทำงานไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
- เทคโนโลยี เช่น ระบบ MIS ที่ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้รายงานที่

ต้องการได้

2. ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมภายนอกต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถกำหนด หรือ ไม่สามารถควบคุมได้

- สภาพเศรษฐกิจ เช่น ราคาน้ำมันแพง สินค้าราคาผันผวน
- ด้านกฎหมาย เช่น ความไม่ชัดเจนของกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ

กฎหมายไม่ครอบคลุม กฎ ระเบียบ ขอบบังคับที่ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน

4. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง และการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จากเหตุการณ์ความเสี่ยง

- โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

- ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ปริมาณของความรุนแรงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากเกิดเหตุการณ์หรือความเสี่ยง

- ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ ความเสี่ยงสูงมาก ความเสี่ยง

สูง ความเสี่ยงปานกลาง และความเสี่ยงน้อย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2556 :

<http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>)

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) “คู่มือบริหารความเสี่ยง” 2559. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งการกำหนดระดับความเสี่ยงจะพิจารณาจากผลกระทบ (Impact/Impact) และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood/Frequency)

คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553 : <http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง และการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อกระบวนการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

- โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง
- ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดของความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ความเสี่ยงสูงมาก ความเสี่ยงสูง ความเสี่ยงปานกลาง ความเสี่ยงน้อย และความเสี่ยงน้อยมาก

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2560 : <http://www.plan.msu.ac.th>) การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) เพื่อทราบระดับความเสี่ยงแล้วนำมาจัดลำดับความเสี่ยง

- การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง การระบุความเสี่ยงที่องค์กรเผชิญอยู่ หรือแฝงอยู่ในกระบวนการทำงาน ซึ่งจะต้องสามารถอธิบายถึงผลกระทบจากความเสี่ยงหรือลักษณะความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงได้
- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลางและต่ำ

มหาวิทยาลัยต้องทบทวนการประเมินความเสี่ยงใหม่ทุกครั้งที่เกิดกิจกรรมหรือเหตุการณ์เกิดขึ้นใหม่ หรือกิจกรรมหรือเหตุการณ์นั้นมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อจัดระดับของความเสี่ยงแล้วหามาตรการควบคุมความเสี่ยงนั้นๆ

5. การบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารราชการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ตาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (Good Governance: GG) จึงต้องใช้การบริหารความเสี่ยงมาเพื่อประกอบ การปฏิบัติงานทุกประเภทซึ่งล้วนต้องเกี่ยวพันกับความเสี่ยง จึงมีผู้ให้ความหมายดังนี้

คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์การ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553 : <http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>) การบริหารความเสี่ยง (Enterprise Risk Management) หมายถึง การบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย โดยให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าประสงค์ กลยุทธ์ และชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์การ

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2560 : <http://www.plan.msu.ac.th>) ระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management System) เป็นกระบวนการการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางมาตรการควบคุมหรือแนวทางในการป้องกันแก้ไข หรือลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ ซึ่งกระบวนการการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้ตาม มาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)

แนวคิดทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของ COSO ได้กำหนดนิยามของการบริหารความเสี่ยง (Enterprise Risk Management) ไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการขององค์กร ผู้บริหารและพนักงานทุกคนในองค์กรเพื่อช่วยผู้บริหารในการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน กระบวนการบริหารความเสี่ยงนี้ได้รับการออกแบบให้สามารถบ่งชี้ถึงเหตุการณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อองค์กร กระบวนการดังกล่าวยังสามารถช่วยให้ผู้บริหารจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้และทำให้ผู้บริหารเกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนได้กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยหลักการบริหารความเสี่ยงพื้นฐานว่าเป็นกระบวนการที่เกิดจากการกระทำโดยบุคลากร โดยการประยุกต์ใช้การบริหารความเสี่ยงกับการพิจารณากลยุทธ์ขององค์กร และต้องนำไปใช้ทั่วทั้งองค์กรโดยให้การบริหารความเสี่ยงมีการปฏิบัติในทุกระดับ ทุกหน่วยงาน ควบคู่กับการที่ผู้บริหารระดับสูงพิจารณาความเสี่ยงในระดับภาพรวมขององค์กร ถ้าการบริหารความเสี่ยงได้ถูกออกแบบให้

ผู้บริหารสามารถจัดการกับความเสี่ยงประเภทต่างๆในภาพรวม ให้อยู่ในระดับที่ผู้บริหารยอมรับได้เพื่อให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้มีการกำหนดจากวิสัยทัศน์ของทีมงานบริหารขององค์กร

แผนบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน กองแผนงานและโครงการ ฝ่ายนโยบายและแผนงาน องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) (2559 : <http://www.dpo.go.th>) การบริหารความเสี่ยงขององค์กร คือ การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการที่ กำหนดขึ้นและนำไปใช้โดยคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และบุคคลากรอื่นๆ ขององค์กรเพื่อกำหนด กลยุทธ์ และใช้กับหน่วยงานทั้งหมดในองค์กร โดยได้รับการออกแบบมาเพื่อระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นซึ่ง อาจมีผลกระทบต่อองค์กร รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) ประเมินได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบทั้งนี้เพื่อให้ความมั่นใจว่าองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ 2557 , สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ (Enterprise Risk Management : ERM) คือ ขบวนการที่จัดทำโดยฝ่ายบริหาร เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ทั่วทั้งองค์กร ซึ่งออกแบบมาเพื่อระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นมีผลกระทบกับองค์กรและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับยอมรับได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร กรอบการบริหารความเสี่ยงประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- วัฒนธรรมองค์กร (Culture)
- โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง (Structure)
- กระบวนการ (Process)
- ปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure)

การปฏิบัติงานทุกขั้นตอนในมหาวิทยาลัยย่อมเกิดความเสี่ยงขึ้นได้ตลอดเวลา การบริหารความเสี่ยงจึงจำเป็นในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุโอกาสที่มหาวิทยาลัยจะเกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่มหาวิทยาลัยยอมรับได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบและส่งผลให้เพิ่มโอกาสและช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และพันธกิจที่ตั้งไว้ ทำให้สามารถพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยต้องนำไปใช้อย่างต่อเนื่องกับบุคลากรทุกระดับ

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

1. ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์การ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553 :

<http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>) ให้ความหมายของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ดังนี้ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามปกติทุกขั้นตอน ว่ามีระบบควบคุม ตรวจสอบดีเพียงใดซึ่งถ้าไม่ดีพอองค์การต้องหาวิธีการในการจัดการไม่ให้ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มิฉะนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการหรือแผนกลยุทธ์ขององค์การ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2552 : <https://www.bot.or.th>) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภายใน บุคลากร ระบบงาน หรือเหตุการณ์ภายนอกและส่งผลกระทบต่อรายได้จากการดำเนินงาน

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับระบบขององค์กร ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/กระบวนการ บุคลากร และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจเช่น ข้อเสนอโครงการไม่สมบูรณ์และไม่ชัดเจนงานวิจัยไม่เป็นไปตามข้อเสนอโครงการล่าช้าเกินไปใช้ประโยชน์ไม่ได้และบุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากการไม่สามารถดำเนินการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง หรือความเสี่ยงต่อการเกิดการสูญเสียในกระบวนการผลิตและจำหน่ายเป็นต้น (คู่มือการบริหารความเสี่ยง ฉบับปรับปรุงปี 2560 องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) (2559 : <http://www.dpo.go.th>)

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอนโดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ อุปกรณ์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงาน (คู่มือการบริหารความเสี่ยง กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2556 : <http://www.check.moe.go.th>)

คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำวัน บุคลากร หรืออาจเกิดจากการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานปกติประจำวันในทุกๆขั้นตอนขาดการกำกับติดตามหรือขาดหลักธรรมาภิบาล เกิดจากความไม่แน่นอนและความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอนาคต ที่กระทบต่อผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์การ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553 : <http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>) ปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่

- กระบวนการ

- เทคโนโลยีสารสนเทศ
- วัสดุ/อุปกรณ์
- บุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ธนาคารแห่งประเทศไทย 2552 ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานเกิดได้จาก

- ความเสี่ยงจากบุคลากร
- ความเสี่ยงจากระบบงาน

(คู่มือการบริหารความเสี่ยง ฉบับปรับปรุงปี 2560 องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.). 2559 : <http://www.dpo.go.th>) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับระบบขององค์กร

1. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/กระบวนการ
2. บุคลากร
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ

(คู่มือการบริหารความเสี่ยง กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2556 : <http://www.check.moe.go.th>) ปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับ

1. กระบวนการ
2. อุปกรณ์
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ
4. บุคลากรในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เป็นต้นเหตุหรือสาเหตุของการปฏิบัติงานที่ผิดพลาด เป็นภัยที่ซ่อนอยู่ เพราะความบกพร่องอันเนื่องมาจาก

1. บุคลากร ความไม่เพียงพอหรือความไม่เหมาะสมไม่ตรงตามความสามารถ หรือบุคลากรขาดจริยธรรม ซึ่งส่งผลเสียหายต่อมหาวิทยาลัย กล่าวคือ
 - บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถไม่ตรงกับลักษณะงาน หรือมีความสามารถไม่เพียงพอ
 - บุคลากรขาดจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีการทุจริต ยักยอกเงิน หรือปลอมแปลงเอกสาร
 - จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อภาระงาน
 - ทำงานเกินอำนาจที่มี
 - การพึ่งพาบุคลากรหลักบางคน
 - ความบกพร่องด้านสุขภาพ
2. ความเสี่ยงจากกระบวนการในการปฏิบัติงาน ความไม่พร้อมในการดำเนินงาน การบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม ขาดการควบคุมภายในที่ดี
 - การบริหารมีการเปลี่ยนแปลงกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงาน ทำให้งาน

ติดขัด ไม่ราบรื่น

- เป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน
- มีการขัดแย้งภายในมหาวิทยาลัย
- แต่ละคณะใช้กรอบแนวปฏิบัติที่แตกต่างกัน

3. ความเสี่ยงจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เกิดจากระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายการติดต่อสื่อสารขัดข้อง ระบบไม่รองรับการใช้งานปัจจุบัน

- ความคลาดเคลื่อนผิดพลาดของโปรแกรมระหว่างปฏิบัติงาน
- การบันทึกข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และข้อมูลถูกนำไปใช้
- ระบบงานออกแบบไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริง
- ข้อมูลการปฏิบัติงานไม่เชื่อมโยงกัน

ผลกระทบจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน

- สูญเสียงบประมาณ และทรัพยากร
- ความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน
- ความล้มเหลวด้านการบริหารจัดการ
- เสียชื่อเสียง ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ
- การหยุดชะงักของการทำงาน

ซึ่งความเสี่ยงที่กล่าวมาอาจยังไม่ส่งผลเสียอย่างชัดเจนในทันที แต่มีนัยสำคัญและเป็นความเสี่ยงที่เชื่อมโยงกับความเสี่ยงอื่นๆ ในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ก็เกิดจากปัจจัยดังกล่าวและเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้ มหาวิทยาลัยต้องปลูกฝังวัฒนธรรมด้านความเสี่ยงให้บุคลากรได้ตื่นตัว โดยแทรกการบริหารความเสี่ยงเข้าไปในกิจกรรมประจำวัน

การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการแตกต่างจากความเสี่ยงรูปแบบอื่นตรงที่เป็นสิ่งที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นประจำวัน ไม่ใช่ความเสี่ยงใหม่ แต่เป็นความเสี่ยงภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่มากกว่า เพราะความไม่แน่นอน ความเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน ทำให้มหาวิทยาลัยต้องเรียนรู้การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง มิใช่เป็นเรื่องของแผนบริหารความเสี่ยงที่ทำเพียงชั่วคราวชั่วคราวได้ หากแต่เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

กฎระเบียบด้านการเงินและบัญชี

มหาวิทยาลัยใช้ระเบียบการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ โดยอนุโลม และมีระเบียบของมหาวิทยาลัยที่ผ่านการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ประกอบด้วย

1. ระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน

ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551 : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>) หมวด 6 การรับเงินของส่วนราชการ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ใบเสร็จรับเงิน

- ใบเสร็จรับเงิน ให้ใช้ตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้มีสำเนาเย็บติดไว้กับเล่มอย่างน้อยหนึ่งฉบับหรือตามแบบที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
- ใบเสร็จรับเงินที่ออกด้วยคอมพิวเตอร์ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด
- ใบเสร็จรับเงิน ให้พิมพ์หมายเลขกำกับเล่ม และหมายเลขกำกับใบเสร็จรับเงิน เรียงกันไปทุกฉบับ
- ให้ส่วนราชการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินไว้เพื่อให้ทราบ และตรวจสอบได้ว่า ได้จัดพิมพ์ขึ้นจำนวนเท่าใด ได้จ่ายใบเสร็จรับเงินเท่าใด เลขที่ใดถึงเลขที่ใด ให้หน่วยงานใด หรือ เจ้าหน้าที่ผู้ใดไปดำเนินการจัดเก็บเงินเมื่อวัน เดือน ปีใด
- การจ่ายใบเสร็จรับเงินให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ไปจัดเก็บเงินให้พิจารณาจ่าย ในจำนวนที่เหมาะสมแก่ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และให้มีหลักฐานการรับส่งใบเสร็จรับเงินนั้นไว้ด้วย
- ใบเสร็จรับเงินเล่มใด เมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้ เช่น ยุบเลิกสำนักงานหรือไม่มี การจัดเก็บเงินต่อไปอีก ให้หัวหน้าหน่วยงานที่รับใบเสร็จรับเงินนั้นนำส่งคืนส่วนราชการที่จ่าย ใบเสร็จรับเงินนั้นโดยด่วน
- เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้หัวหน้าหน่วยงานซึ่งรับใบเสร็จรับเงินไปดำเนินการ จัดเก็บเงิน รายงานให้ผู้อำนวยการกองคลังหรือหัวหน้าส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ทราบว่ามี ใบเสร็จรับเงินอยู่ในความรับผิดชอบเล่มใด เลขที่ใดถึงเลขที่ใด และได้ใช้ใบเสร็จรับเงิน ไปแล้วเล่มใด เลขที่ใดถึงเลขที่ใด อย่างช้าไม่เกินวันที่ 31 ตุลาคมของปีงบประมาณถัดไป
- ใบเสร็จรับเงินเล่มใดสำหรับรับเงินของปีงบประมาณใด ให้ใช้รับเงินภายในปีงบประมาณนั้น เมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มใหม่ ใบเสร็จรับเงินฉบับใดยังไม่ใช้ให้คงติดไว้กับเล่มแต่ให้ปรุ เจาะรู หรือประทับตราเลิกใช้ เพื่อให้เป็นที่สังเกตมิให้นำมาใช้รับเงินได้อีกต่อไป
- ห้ามชุดลบเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนเงินหรือชื่อผู้ชำระเงินในใบเสร็จรับเงิน หาก ใบเสร็จรับเงินฉบับใดลงรายการรับเงินผิดพลาด ให้ขีดฆ่าจำนวนเงินและเขียนใหม่ทั้งจำนวน โดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับการขีดฆ่านั้นไว้ หรือขีดฆ่าเลิกใช้ใบเสร็จรับเงินนั้นทั้งฉบับแล้ว ออกฉบับใหม่ โดยให้นำ ใบเสร็จรับเงินที่ขีดฆ่าเลิกใช้นั้นติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงินในเล่ม
- ให้ส่วนราชการเก็บรักษาสำเนาใบเสร็จรับเงินซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ยังมิได้ตรวจสอบไว้ในที่ปลอดภัย อย่าให้สูญหายหรือเสียหายได้ และเมื่อได้ตรวจสอบแล้วให้เก็บไว้ อย่างเอกสารธรรมดาได้

ส่วนที่ 2 การรับเงิน

การรับเงินให้รับเป็นเงินสด เว้นแต่การรับเป็นเช็ค ดราฟท์ หรือตราสารอย่างอื่น หรือโดยวิธีอื่นใด ให้ปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

- ในการจัดเก็บหรือรับชำระเงิน ให้ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บ หรือรับชำระเงินนั้น ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง เว้นแต่เป็นการรับชำระเงินค่าธรรมเนียมที่มีเอกสารของ ทางราชการระบุจำนวนเงินที่รับชำระอันมีลักษณะเช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน โดยเอกสารดังกล่าว จะต้องมีการควบคุมจำนวนที่รับจ่ายทำนองเดียวกันกับใบเสร็จรับเงิน หรือเป็นการรับเงินตามคำขอ เบิกเงินจากคลัง
- ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่ไปจัดเก็บหรือรับชำระเงินนอกที่ตั้งสำนักงาน ปกติ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน
- ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่เงินประเภทใดที่มีการ รับชำระเป็นประจำและมีจำนวนมากราย จะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการรับชำระเงินประเภท นั้น ก็ได้
- ให้ส่วนราชการบันทึกข้อมูลการรับเงินในระบบภายในวันที่ได้รับเงิน เงินประเภทใดที่มีการออกใบเสร็จรับเงินในวันหนึ่ง ๆ หลายฉบับ จะรวมเงินประเภทนั้น ตามสำเนาใบเสร็จรับเงินทุกฉบับ มาบันทึกเป็นรายการเดียวในระบบก็ได้โดยให้แสดงรายละเอียดว่าเป็นเงินรับตามใบเสร็จเลขที่ใดถึงเลขที่ใด และจำนวนเงินรวมรับทั้งสิ้นเท่าใดไว้ด้านหลังสำเนา ใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย
- ในกรณีที่มีการรับเงินภายหลังกำหนดเวลาปิดบัญชีสำหรับวันนั้นแล้วให้บันทึกข้อมูล การรับเงินนั้นในระบบในวันทำการถัดไป
- เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินนำเงินที่ได้รับ พร้อมกับสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารอื่นที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินของส่วน ราชการนั้น
- ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร จากหัวหน้าส่วน ราชการตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐานและรายการที่บันทึกไว้ใน ระบบว่า ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่
- เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจแสดงยอดรวมเงินรับ ตามใบเสร็จรับเงิน ทุกฉบับที่ได้รับในวันนั้นไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย และลงลายมือชื่อ กำกับไว้ด้วย

2. ระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง

ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา. 2551 : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>) หมวด 7 การเก็บรักษาเงินของส่วน ราชการ แบ่งเป็น 3 ส่วน

- ส่วนที่ 1 สถานที่เก็บรักษา

ให้ส่วนราชการเก็บรักษาเงินที่จัดเก็บหรือได้รับไว้ในตู้निรภัยซึ่งตั้งอยู่ในที่ปลอดภัยของ

ส่วนราชการนั้น

ตุนิรภัยให้มีลูกกุญแจอย่างน้อยสองสำหรับ แต่ละสำหรับไม่น้อยกว่าสองดอก แต่ไม่เกิน สามดอกโดยแต่ละดอกต้องมีลักษณะต่างกัน โดยสำหรับหนึ่งมอบให้กรรมการเก็บรักษาเงิน ส่วนสำหรับที่ เหลือให้นำฝากเก็บรักษาไว้ในลักษณะหีบห่อ ณ สถานที่ ดังนี้

(1) สำนักบริหารเงินตรา กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง สำหรับส่วนราชการ ใน ราชการ บริหารส่วนกลาง

(2) ห้องเก็บเงินคลังใน ของสำนักงานคลังจังหวัด สำหรับส่วนราชการในราชการ บริหาร ส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคและส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคแห่งใดโดยปกติไม่มีการเก็บรักษาเงิน หากมี ความจำเป็นจะต้องเก็บรักษาเงินเป็นครั้งคราว หรือกรณีที่ส่วนราชการ มีการเก็บรักษาเงินเป็น จำนวนมาก ซึ่งเห็นว่าการเก็บรักษาเงินไว้ในตุนิรภัยของส่วนราชการนั้น จะไม่ปลอดภัย จะนำเงินฝาก เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานคลังจังหวัด ในลักษณะหีบห่อตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ได้

- ส่วนที่ 2 กรรมการเก็บรักษาเงิน

ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่ง ระดับสามหรือ เทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการนั้นอย่างน้อยสองคนเป็นกรรมการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการนั้น

ให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือลูกกุญแจตุนิรภัยคนละหนึ่งดอกในกรณีที่ตุนิรภัย มีลูก กุญแจสามดอก และมีกรรมการเก็บรักษาเงินสองคน ให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือลูกกุญแจ คนละดอก ส่วนลูกกุญแจที่เหลือให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะมอบให้กรรมการเก็บรักษา เงินผู้ใดถือลูก กุญแจนั้น

ถ้ากรรมการเก็บรักษาเงินผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้หัวหน้าส่วนราชการ พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการข้างต้น ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทนให้ครบจำนวน

การแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทน จะแต่งตั้งไว้เป็นการประจำก็ได้

ในการส่งมอบและรับมอบลูกกุญแจระหว่างกรรมการเก็บรักษาเงิน กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ กรรมการเก็บรักษาเงินแทน ให้บุคคลดังกล่าวตรวจนับตัวเงินและเอกสารแทนตัวเงินซึ่งเก็บรักษา ไว้ในตุนิรภัยให้ถูกต้องตามรายงานเงินคงเหลือประจำวัน แล้วบันทึกการส่งมอบและรับมอบพร้อมกับลงลายมือชื่อ กรรมการเก็บรักษาเงินและผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทนทุกคนไว้ในรายงาน เงินคงเหลือ ประจำวันนั้นด้วย

กรรมการเก็บรักษาเงินหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทน ต้องเก็บ รักษา ลูกกุญแจไว้ในที่ปลอดภัยมิให้สูญหายหรือให้ผู้ใดลักลอบนำไปพิมพ์แบบลูกกุญแจได้ หากปรากฏว่าลูก กุญแจสูญหาย หรือมีกรณีสงสัยว่าจะมีผู้ปลอมแปลงลูกกุญแจ ให้รีบรายงาน ให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ เพื่อสั่งการโดยด่วน

ห้ามกรรมการเก็บรักษาเงินหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการเก็บรักษาเงินแทน มอบลูก
บุญแก่ผู้อื่นทำหน้าที่กรรมการแทน

- ส่วนที่ 3 การเก็บรักษาเงิน

- 1) ให้กองคลังหรือส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี จัดทำ
รายงานเงินคงเหลือประจำวันเป็นประจำทุกวัน
- 2) ในกรณีที่วันใดไม่มีรายการรับจ่ายเงิน จะไม่ทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน
สำหรับวันนั้น ก็ได้ แต่ให้หมายเหตุไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับจ่ายเงินของวันถัดไปด้วย
- 3) รายงานเงินคงเหลือประจำวันให้เป็นไปตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด
- 4) เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงินที่จะเก็บรักษา และรายงานเงิน
คงเหลือประจำวัน ส่งมอบให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน
- 5) ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงิน และเอกสารแทนตัวเงิน กับ
รายงาน เงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงิน และเอกสารแทนตัว
เงิน เก็บรักษาในตู้নির্য และให้กรรมการเก็บรักษาเงินทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานเงินคงเหลือ ประจำวัน
ไว้เป็นหลักฐาน
- 6) รายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อกรรมการเก็บรักษาเงินได้ลงลายมือชื่อแล้ว ให้
ผู้อำนวยการกองคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบ
- 7) ในกรณีที่ปรากฏว่าเงินที่ได้รับมอบให้เก็บรักษาไม่ตรงกับจำนวนเงินซึ่งแสดงไว้ใน
รายงานเงินคงเหลือประจำวัน ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินและเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่งร่วมกัน บันทึก
จำนวนเงินที่ตรวจนับได้นั้นไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และลงลายมือชื่อกรรมการเก็บรักษาเงินทุก
คนพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่ง แล้วนำเงินเก็บรักษาในตู้নির্য และให้กรรมการ เก็บรักษาเงิน
รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบทันทีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป
- 8) เมื่อนำเงินและเอกสารแทนตัวเงินเก็บในตู้নির্যเรียบร้อยแล้ว ให้กรรมการเก็บ
รักษาเงินใส่กุญแจให้เรียบร้อย แล้วลงลายมือชื่อบนกระดาดปิดทับ หรือประจำตราครั้งของกรรมการเก็บ
รักษาเงินแต่ละคนไว้บนเชือกผูกมัดตู้নির্য ในลักษณะที่แผ่นกระดาดปิดทับหรือตราประจำครั้ง จะต้องถูก
ทำลายเมื่อมีการเปิดตู้নির্য
- 9) ในกรณีที่ตู้নির�ตั้งอยู่ในห้องมั่นคงหรือกรงเหล็ก การลงลายมือชื่อบนกระดาดปิด
ทับ หรือ การประจำตราครั้งของกรรมการเก็บรักษาเงิน จะกระทำที่ประตูห้องมั่นคงหรือกรงเหล็กเพียงแห่ง
เดียว
- 10) ในวันทำการถัดไป หากจะต้องนำเงินออกจ่าย ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน
มอบเงินที่เก็บรักษาทั้งหมดให้ผู้อำนวยการกองคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงิน แล้วแต่กรณี รับไปจ่าย โดยให้
ผู้อำนวยการกองคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงิน แล้วแต่กรณี ลงลายมือชื่อรับเงินไว้ในรายงาน เงินคงเหลือ
ประจำวันก่อนวันทำการที่รับเงินไปจ่าย

11) การเปิดประตูห้องมั่นคง หรือประตูทรงเหล็ก หรือตู้นิรภัยให้กรรมการเก็บรักษาเงิน ตรวจดูจนแจ่มใส ลายมือเขียนบนแผ่นกระดาษปิดทับ หรือตราประจำครั้งของกรรมการเก็บรักษาเงิน เมื่อปรากฏว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยจึงให้เปิดได้

12) หากปรากฏว่าแผ่นกระดาษปิดทับหรือตราประจำครั้งของกรรมการเก็บรักษาเงิน อยู่ในสภาพ ไม่เรียบร้อย หรือมีพฤติการณ์อื่นใดที่สงสัยว่าจะมีการทุจริตให้รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการ นั้นทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการโดยด่วน

หมวด 8 การนำเงินส่งคลังและฝากคลัง

- เงินที่เบิกจากคลัง ถ้าไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด ให้ส่วนราชการผู้เบิกนำส่งคืนคลัง ภายในสิบห้าวันทำการ นับจากวันรับเงินจากคลัง
- ในกรณีที่ส่วนราชการมีการรับคืนเงินที่ได้จ่ายไปแล้วให้นำส่งคืนคลังภายในสิบห้าวันทำการ นับจากวันที่ได้รับคืน
- การนำเงินส่งคลัง ถ้านำส่งก่อนสิ้นปีงบประมาณหรือก่อนสิ้นระยะเวลาเบิกเงิน ที่กันไว้ เบิกเหลือในปี ให้ส่วนราชการนำส่งเป็นเงินเบิกเกินส่งคืน แต่ถ้านำส่งภายหลังกำหนดดังกล่าวให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินประเภทเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน
- เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการให้นำส่งหรือนำฝากคลัง ภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

1) เช็ค ดราฟท์ หรือตัวแลกเงินให้นำส่งหรือนำฝากในวันที่ได้รับหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป

2) เงินรายได้แผ่นดินให้นำส่งอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง แต่ถ้าส่วนราชการใด มีเงินรายได้แผ่นดินเก็บรักษาในวันใดเกินหนึ่งหมื่นบาท ก็ให้นำเงินส่งโดยด่วนแต่อย่างช้าต้องไม่เกิน สามวันทำการถัดไป

3) เงินเบิกเกินส่งคืน หรือเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืนให้นำส่งภายในสิบห้าวันทำการ นับจากวันรับเงินจากคลังหรือนับจากวันที่ได้รับคืน

4) เงินนอกงบประมาณให้นำฝากคลังอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง แต่สำหรับเงินที่เบิกจากคลัง เพื่อรอการจ่ายให้นำฝากคลังภายในสิบห้าวันนับจากวันรับเงินจากคลัง

- ให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นำเงินส่งคลัง
- วิธีการนำเงินส่งคลังหรือฝากคลัง ให้หน่วยงานผู้เบิกในส่วนกลางหรือในส่วนภูมิภาค จัดทำใบนำฝากเงิน พร้อมทั้งนำเงินสด เช็ค ดราฟท์ ตัวแลกเงิน ฝากเข้าบัญชีเงินฝาก ธนาคารของกรมบัญชีกลาง หรือของสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยปฏิบัติตามวิธีการ ที่กระทรวงการคลัง กำหนด

- หน่วยงานผู้เบิกที่ใช้วิธีการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าระบบหรือวิธีการอื่น ให้ถือปฏิบัติ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

3. ระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงิน

ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา. 2551 : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>) หมวด 4 การจ่ายเงินของส่วนราชการ แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์การจ่ายเงิน

- การจ่ายเงินให้กระทำเฉพาะที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง กำหนดไว้ หรือมติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และผู้มีอำนาจ ได้อนุมัติให้จ่ายได้

- การอนุมัติการจ่ายเงินให้เป็นอำนาจของบุคคล ดังต่อไปนี้

1) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือผู้ที่ผู้ที่มียศตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือพันตำรวจโทขึ้นไป

ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาคหรือแยกต่างหากจาก กระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมจะมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานเป็นผู้อนุมัติ สำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้

2) ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วน

ราชการ ในภูมิภาค

3) ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ สั่งอนุมัติการจ่ายเงินพร้อมกับลงลายมือชื่อในหลักฐานการจ่าย หรือหลักฐานการขอรับชำระหนี้ทุกฉบับหรือจะลงลายมือชื่ออนุมัติในหน้าบหลักฐานการจ่ายก็ได้

- การจ่ายเงินต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

- การจ่าย โดยที่ยังมิได้มีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินเรียกหลักฐานการจ่ายหรือให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินในหลักฐาน

- ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือผู้รับบำนาญหรือเบี้ยหวัดที่ไม่สามารถมารับเงินได้ด้วยตนเอง จะมอบฉันทะให้ผู้อื่นเป็นผู้รับเงินแทนก็ได้ โดยใช้ใบมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงการคลัง กำหนด

- การจ่ายเงินให้แก่บุคคลนอกจากที่กำหนด หากบุคคลนั้นไม่สามารถมารับเงิน ได้ด้วยตนเอง จะทำหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับเงินแทนก็ได้

- การจ่ายเงินในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้อง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง กำหนด

- ให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินประทับตราข้อความว่า “จ่ายเงินแล้ว” โดยลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและระบุชื่อผู้จ่ายเงินด้วยตัวบรรจง พร้อมทั้งวัน เดือน ปี ที่จ่ายกำกับไว้ในหลักฐานการจ่ายเงินทุกฉบับเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

- ในกรณีที่หลักฐานการจ่ายเป็นภาษาต่างประเทศ ให้มีคำแปลเป็นภาษาไทยไว้ด้วย และให้ผู้ใช้สิทธิขอเบิกเงินลงลายมือชื่อรับรองคำแปลด้วย

- การจ่ายเงินทุกรายการต้องมีการบันทึกการจ่ายเงินไว้ในระบบ และต้องตรวจสอบการจ่ายกับหลักฐานการจ่ายทุกสิ้นวัน

ส่วนที่ 2 หลักฐานการจ่าย

- การจ่ายเงินของส่วนราชการ ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงิน ซึ่งผู้รับเงินเป็นผู้ออกให้ หรือใบรับรองการจ่ายเงิน หรือเอกสารอื่นใดที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นหลักฐาน การจ่าย

- การจ่ายเงินโดยกรมบัญชีกลาง เพื่อเข้าบัญชีให้กับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยตรง ให้ใช้รายงานในระบบตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เป็นหลักฐานการจ่าย

- ใบเสร็จรับเงินอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน
- 2) วัน เดือน ปี ที่รับเงิน
- 3) รายการแสดงการรับเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร
- 4) จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร
- 5) ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

กรณีส่วนราชการจ่ายเงินรายใด ซึ่งตามลักษณะไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินจาก ผู้รับเงินได้ ให้ผู้รับเงินลงชื่อรับเงินในใบสำคัญรับเงินเพื่อใช้เป็นหลักฐานการจ่าย

กรณีข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการจ่ายเงินไป โดยได้รับใบเสร็จรับเงิน ซึ่งมีรายการไม่ครบถ้วน หรือซึ่งตามลักษณะไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินจากผู้รับเงินได้ ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้นทำใบรับรองการจ่ายเงินเพื่อนำมาเป็นเอกสารประกอบการขอเบิกเงิน ต่อส่วนราชการ และเมื่อมีการจ่ายเงินแล้ว ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้น ทำใบสำคัญรับเงินและลงชื่อในใบสำคัญรับเงินนั้น เพื่อเป็นหลักฐานการจ่าย

ในกรณีที่ได้รับใบเสร็จรับเงินแล้ว แต่เกิดสูญหาย ให้ใช้สำเนาใบเสร็จรับเงิน ซึ่งผู้รับเงินรับรองเป็นเอกสารประกอบการขอเบิกเงินแทนได้

ในกรณีที่ไม่มีอาจขอสำเนาใบเสร็จรับเงินตามวรรคสองได้ ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้นทำใบรับรองการจ่ายเงิน โดยชี้แจงเหตุผล พฤติการณ์ที่สูญหายหรือไม่อาจขอสำเนาใบเสร็จรับเงินได้ และรับรองว่ายังไม่เคยนำใบเสร็จรับเงินนั้นมาเบิกจ่าย แม้พบภายหลังจะไม่นำมาเบิกจ่ายอีก แล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นอธิบดีหรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป สำหรับส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ใช้ใบรับรองนั้นเป็นหลักฐานประกอบการขอเบิกเงินได้ และเมื่อมีการจ่ายเงินแล้ว ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้น ทำใบสำคัญรับเงินและลงชื่อในใบสำคัญรับเงินนั้น เพื่อเป็นหลักฐานการจ่าย

กรณีหลักฐานการจ่ายของส่วนราชการสูญหาย ให้ถือปฏิบัติตามวิธีการ ที่

กระทรวงการคลังกำหนด

หลักฐานการจ่ายต้องพิมพ์หรือเขียนด้วยหมึก การแก้ไขหลักฐานการจ่าย ให้ใช้วิธี ชีดฆ่าแล้วพิมพ์หรือเขียนใหม่ และให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่ง

ให้ส่วนราชการเก็บรักษาหลักฐานการจ่ายไว้ในที่ปลอดภัย มิให้สูญหายหรือ เสียหายได้ ทั้งนี้ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้วให้เก็บอย่างเอกสารธรรมดาได้

ส่วนที่ 3 วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน

- การจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็ค ยกเว้นกรณีที่ย้ายจากเงินทอรองราชการ ซึ่งเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด หรือการจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ผู้รับบำนาญหรือเบี้ยหวัด หรือการจ่ายเงินที่มีวงเงินต่ำกว่าห้าพันบาท จะจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

- การจ่ายเงินผ่านธนาคารหรือด้วยวิธีอื่นใด ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด การเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินให้ปฏิบัติดังนี้

1) การจ่ายเงินให้แก่เจ้านั้นหรือผู้มีสิทธิรับเงิน ในกรณีซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ หรือเช่า ทรัพย์สิน ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้านั้นหรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก และขีดคร่อมด้วย

2) การจ่ายเงินให้แก่เจ้านั้นหรือผู้มีสิทธิรับเงิน นอกจากกรณีข้างต้น ให้ออกเช็คสั่งจ่าย ในนามของเจ้านั้นหรือผู้มีสิทธิรับเงิน โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” และจะขีดคร่อมหรือไม่ก็ได้

3) ในกรณีสั่งจ่ายเงินเพื่อขอรับเงินสดมาจ่าย ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้านั้นที่การเงิน ของส่วนราชการ และขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด

- ห้ามลงลายมือชื่อสั่งจ่ายในเช็คไว้ล่วงหน้า โดยยังมิได้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อผู้รับเงิน วันที่ ที่ออกเช็ค และจำนวนเงินที่สั่งจ่าย

- การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรให้เขียนหรือพิมพ์ ให้ขีดเส้น และขีดคำว่า “บาท” หรือขีดเส้นหน้าจำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยไม่มีช่องว่าง ที่จะเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินเพิ่มเติมได้ และให้ขีดเส้นตรงหลังชื่อสกุล ชื่อบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน จนขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” โดยมีให้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อบุคคลอื่นเพิ่มเติมได้

4. ระเบียบเกี่ยวกับเงินทอรองราชการ

4.1 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยเงินทอรองราชการของหน่วยงานจากเงินรายได้

พ.ศ. 2552

- ให้อธิการบดีอนุมัติยืมเงินทอรองราชการได้หน่วยงานละไม่เกิน 1,000,000 บาท
- ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลอันสมควร อธิการบดีอาจพิจารณาเพิ่ม ลด หรือยกเลิก วงเงินทอรองราชการ และหากมีการลดหรือยกเลิกเงินทอรองราชการ ให้หน่วยงานนำเงินทอรองราชการที่มหาวิทยาลัยสั่งลดหรือยกเลิกส่งคืนกองคลังและพัสดุทันที
- เงินทอรองราชการที่หน่วยงานได้รับอนุมัติจากอธิการบดี ให้หน่วยงานนำไปใช้จ่ายใน

การปฏิบัติราชการได้ทุกรายการยกเว้นงบลงทุนในลักษณะรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

- การยืมเงินจากมหาวิทยาลัยเป็นเงินอุดหนุนราชการ ให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้ยืมและเบิกเงินรายได้คืนเงินอุดหนุนราชการ

- การยืมเงินอุดหนุนราชการให้กองคลังและพัสดุ ควบคุม ตรวจสอบ และรายงานสถานการณ์ ยืมเงินอุดหนุนราชการต่ออธิการบดี

- ให้นำหน่วยงานนำเงินอุดหนุนราชการที่ได้รับอนุมัตินำฝากเข้าบัญชีประเภทออมทรัพย์กับธนาคาร ตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยเงินรายได้ ทั้งนี้ให้หน่วยงานเก็บรักษาเงินสด ณ ที่ทำการไว้เพื่อสำรองจ่ายได้ไม่เกิน 50,000 บาทต่อวัน ดอกเบี้ยที่เกิดจากนำเงินอุดหนุนราชการฝากธนาคารให้นำส่งเป็น เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

- ในกรณีที่สำรองไว้เกินกว่ากำหนด จะต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

- วิธีการเบิกเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งกองคลังและพัสดุ ให้ถือปฏิบัติ ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยอนุโลม

- การแต่งตั้งกรรมการรักษาเงินมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงาน อาจแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการรักษาเงินก็ได้

- กรณีบุคลากรยืมเงินอุดหนุนราชการของหน่วยงานให้ถือปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการของบุคลากรจากเงินรายได้

- ให้หน่วยงานเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันกับธนาคารที่ฝากเงินอุดหนุนราชการไว้ อีกหนึ่งบัญชีสำหรับการส่งจ่ายเงินอุดหนุนราชการ โดยมีข้อตกลงให้ธนาคารโอนเงินจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ไปเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเพื่อส่งจ่ายเงินหรือวิธีการอื่นใดที่มหาวิทยาลัยกำหนด

- การจ่ายเงินอุดหนุนราชการให้มีใบสำคัญคู่จ่ายไว้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ ในการตรวจสอบและให้มีหลักฐานการจ่ายกรณีเบิกงบประมาณเงินรายได้ชุดใช้เงินอุดหนุนราชการ

- ในกรณีที่หมดความจำเป็นต้องใช้เงินอุดหนุนราชการ ให้หน่วยงานนำเงินอุดหนุนราชการส่งคืนกองคลังและพัสดุ ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่หมดความจำเป็นต้องใช้เงินอุดหนุนราชการ

- การบันทึกบัญชีและทะเบียนควบคุมเงินอุดหนุนราชการให้เป็นไปตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

- ให้หน่วยงาน ที่ได้เงินอุดหนุนราชการ รายงานเงินอุดหนุนราชการต่อกองคลังและพัสดุ ทุกเดือนภายในวันที่ห้าของเดือนถัดไปและเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ส่งรายงานประจำปีภายในวันที่สิบห้าของเดือนตุลาคมของปีงบประมาณถัดไป

- ให้กองคลังและพัสดุ จัดทำรายงานฐานะเงินยืมเงินอุดหนุนราชการของหน่วยงานเสนอ ต่อสำนักตรวจสอบภายใน คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย ทุกเดือน ทุกไตรมาส และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

- ในกรณีเงินในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดขาดบัญชีหรือสูญหายเสียหายเพราะ

การทุจริต หรือมีพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางไม่สุจริตหรือเพราะเหตุหนึ่งเหตุใดซึ่งมีใช้กรณีปกติให้หัวหน้าหน่วยงานรับรายงานพฤติการณ์ให้อธิการบดีทราบโดยด่วนและดำเนินการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดอาญาแผ่นดินให้ฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

- หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้อธิการบดีออกเป็นประกาศ

มหาวิทยาลัยและรายงานให้สภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบ

- ในกรณีที่หน่วยงานในสังกัดได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยยืมเงินอุดหนุนราชการ ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติยืมเงินอุดหนุนราชการจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546 เป็นจำนวนเท่าใดแล้ว ให้ถือว่าเงินอุดหนุนราชการดังกล่าวเป็นเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้หากมีเงินอุดหนุนราชการสูงกว่าที่กำหนดในระเบียบนี้ให้ถือว่าเป็นเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้

- ในกรณีที่หน่วยงานใดได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยให้เก็บรักษาเงินอุดหนุนราชการเป็นเงินสด ณ ที่ทำการ ตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการ ปฏิบัติยืมเงินอุดหนุนราชการจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546 เป็นจำนวนสูงกว่าวงเงินเก็บรักษาตาม ระเบียบนี้ให้วงเงินเก็บรักษาเป็นไปตามจำนวนที่ได้รับอนุญาตนั้น และให้ถือว่าการอนุญาตดังกล่าวเป็นการ อนุญาตตามระเบียบนี้

4.2 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการของบุคลากรจากเงินรายได้

พ.ศ. 2552

- บุคลากรสังกัดหน่วยงานใด ให้ยืมเงินอุดหนุนราชการของหน่วยงานนั้น ในกรณีบุคลากรได้รับมอบหมายหรือได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่แทนหน่วยงานใดให้ยืมเงินอุดหนุนราชการของหน่วยงานนั้น
- กรณีมีความจำเป็นอาจมอบหมายให้บุคคลที่มีได้ไปปฏิบัติหน้าที่ ยืมเงินอุดหนุนราชการของหน่วยงานได้
- การรวมเงินอุดหนุนราชการจากมหาวิทยาลัยเพื่อการใด ให้นำไปจ่ายได้เฉพาะเพื่อการนั้นเท่านั้น จะนำไปจ่ายเพื่อการอื่นไม่ได้
- การยืมเงินอุดหนุนราชการเพื่อจ่ายชำระหนี้ผูกพันเป็นเงินตราต่างประเทศให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีชำระหนี้ผูกพันเป็นเงินบาท โดยให้ผู้ยืมติดต่อขอซื้อเงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์ โดยตรง
- อธิการบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ มีอำนาจอนุมัติเงินอุดหนุนราชการ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการได้ทุกรายการ ยกเว้นงบลงทุนในลักษณะรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- การจ่ายเงินยืมเงินอุดหนุนราชการจะจ่ายได้แต่เฉพาะผู้ยืมได้ทำสัญญาการยืมเงินเท่านั้น หากผู้ยืมเงินไม่สามารถรับเงินได้ด้วยตนเอง ให้มอบฉันทะให้ผู้อื่นเป็นผู้รับเงินแทนก็ได้
- การจ่ายเงินยืมเงินอุดหนุนราชการทุกรายการต้องมีการบันทึกการจ่ายเงิน และต้อง

ตรวจสอบการจ่ายเงินยืมกับหลักฐานการจ่ายทุกสิ้นวันทำการ

- การจ่ายเงินยืมทรงพระราชการให้จ่ายเป็นเช็คหรือวิธีการอื่นใดที่มหาวิทยาลัยกำหนด และให้ผู้ยืมรับเงินยืมเงินทรงพระราชการได้ก่อนไปปฏิบัติราชการไม่เกินห้าวันทำการ
- กรณีที่ผู้ยืมไม่มาติดต่อขอรับเงินยืมทรงพระราชการและเมื่อพ้นระยะเวลาของการปฏิบัติราชการแล้ว ให้ยกเลิกสัญญาการยืมเงินในครั้งนั้นทันที
- ห้ามอนุมัติให้ยืมเงินทรงพระราชการกับผู้ยืมรายเดิมที่ค้างชำระเงินยืม ทั้งนี้ให้ผู้ยืมชำระคืนเงินยืมให้เสร็จสิ้นไปก่อน ยกเว้นเงินค่าลงทะเบียนในการอบรม สัมมนา เงินเดือน และค่าจ้าง ที่ยังไม่สามารถเบิกจ่ายได้
- สัญญาการยืมเงินทรงพระราชการให้จัดทำขึ้นสองฉบับ โดยเมื่อผู้ยืมได้รับเงินตามสัญญาการยืมเงินให้ลงลายมือชื่อรับเงินในสัญญาการยืมเงินทั้งสองฉบับ พร้อมกับมอบให้เจ้าหน้าที่ผู้ให้ยืมเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ให้ผู้ยืมเก็บไว้หนึ่งฉบับ
- การทำสัญญาการยืมเงินทรงพระราชการ ให้จัดทำตามแบบสัญญาการยืมเงินทรงพระราชการ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ให้ผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่ายและเงินเหลือจ่ายที่ยืมไป (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

1) กรณีเดินทางไปราชการรวมทั้งการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวให้ ส่งหลักฐานการจ่ายและเงินเหลือจ่ายที่ยืมไป (ถ้ามี) ภายในสิบห้าวันนับจากวันกลับมาถึง

2) การยืมเงินทรงพระราชการเพื่อปฏิบัติราชการนอกจาก (1) ให้ส่งหลักฐานการจ่ายและเงินเหลือจ่ายที่ยืมไป (ถ้ามี) ภายในสามสิบวันนับจากวันได้รับเงิน

- ในกรณีที่ผู้ยืมได้ส่งหลักฐานการจ่าย เพื่อส่งใช้คืนเงินยืมแล้วมีเหตุต้องทักท้วงให้หน่วยงาน ผู้ให้ยืมแจ้งข้อทักท้วงให้ผู้ยืมทราบโดยด่วน แล้วให้ผู้ยืมปฏิบัติตามคำทักท้วงภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับคำทักท้วง หากผู้ยืมมิได้ดำเนินการตามคำทักท้วงและไม่ได้ชี้แจงเหตุผลให้กองคลังและพัสดุทราบ ให้กองคลังและพัสดุดำเนินการตามเงื่อนไขในสัญญาการยืมเงิน โดยถือว่าผู้ยืมยังมิได้ส่งใช้คืนเงินยืมเท่าจำนวนที่ ทักท้วงนั้น

- เมื่อผู้ยืมส่งหลักฐานการจ่ายและหรือเงินเหลือจ่ายที่ยืม (ถ้ามี) กรณีส่งคืนเป็นเงิน สด ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินทันที กรณีส่งเป็นเอกสารให้เจ้าหน้าที่กองคลังและพัสดุดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานการจ่ายเงินหรือใบสำคัญคู่จ่ายก่อนเมื่อเอกสารถูกต้องเรียบร้อยให้บันทึกการรับคืนในสัญญาการยืมเงินและหรือใบรับใบสำคัญตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ผู้ยืมไว้เป็นหลักฐาน

- ให้กองคลังและพัสดุเก็บรักษาสัญญาการยืมเงินทรงพระราชการ ซึ่งยังมีได้มีการชำระคืนให้เสร็จสิ้นไว้ในที่ปลอดภัยอย่าให้สูญหายและเมื่อผู้ยืมได้ชำระคืนเงินยืมเสร็จสิ้นแล้ว ให้เก็บรักษาเช่นเดียวกับหลักฐานการจ่าย

- ในกรณีที่มีการตรวจสอบเอกสารภายหลังอีกและปรากฏว่าหลักฐานการจ่ายเงิน ไม่ถูกต้อง ให้ดำเนินการรายงานและขออนุมัติต่ออธิการบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- ให้กองคลังและพัสดุดำเนินการแจ้งหนี้เงินยืมตรงราชการไปยังผู้ยืมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
- ในกรณีที่ผู้ยืมเงินมิได้ชำระคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้กองคลังและพัสดุเรียกให้ชดใช้เงินยืมตามเงื่อนไขในสัญญาการยืมเงินให้เสร็จสิ้นโดยเร็วอย่างช้าไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด ในกรณีที่ไม้อาจปฏิบัติตามได้ให้กองคลังและพัสดुरายงานให้อธิการบดีหรือผู้รับมอบอำนาจ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งการบังคับให้เป็นไปตามสัญญาการยืมเงินและให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดร้อยละเจ็ดกึ่งต่อปีและหากผู้ยืมไม่คืนเงินยืมเต็มจำนวนพร้อมทั้งดอกเบี้ยอาจถูกดำเนินการทาง วินัยหรือองค์พิจารณาความดีความชอบในปึงบประมาณนั้น
- ให้กองคลังและพัสดุจัดทำรายงานลูกหนี้เงินยืมประจำเดือนและรายงานเงินคงเหลือเสนอต่ออธิการบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจหรือหัวหน้าหน่วยงานแล้วแต่กรณี ภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยทุกไตรมาส และรายงานต่อสภามหาวิทยาลัยเมื่อสิ้น ปึงบประมาณ พร้อมจัดส่งรายงานให้สำนักตรวจสอบภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบ
- ในกรณีหน่วยงานให้จัดทำรายงานลูกหนี้เงินยืมของหน่วยงานและนำส่งกองคลังและพัสดุ เพื่อทำการตรวจสอบ

5. ระเบียบเงินรายได้มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการทำบัญชี

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 4) พ.ศ.

2553 หมวด 6 การทำบัญชีและรายงานการเงิน

- ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ที่รับรองทั่วไป แยกตามประเภทกิจกรรมที่สำคัญ มีการลงรายรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนทุนที่มีอยู่จริง แยกประเภทตามกิจกรรม พร้อมด้วยหมายเหตุประกอบงบแสดงที่มาของแต่ละรายการ อย่างละเอียด และให้มีการตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ
- การรับและการจ่ายเงิน ให้งานคลังและส่วนราชการเป็น ผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชี ตามหลักการและนโยบายบัญชีที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หลักฐานในการลงบัญชี จะต้องเก็บรักษาให้เป็นระเบียบ มีการรักษาความปลอดภัยอย่างดี และต้องมีความสะดวกแก่การตรวจสอบ
- ให้งานคลังและส่วนราชการเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานการเงิน โดยแสดงให้เห็นผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินโดยถูกต้องตามความเป็นจริง ตามหลักการบัญชีโดยใช้ เกณฑ์คงค้าง
- ให้งานคลัง จัดทำงบการเงินประจำเดือนแสดงฐานะการเงินและการรับ จ่ายเงิน เสนอสำนักตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยทุกเดือน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เมื่อสิ้นงวดบัญชีแต่ละไตรมาสและสิ้นงวดบัญชีประจำปี และจัดทำรายงานการเงินเสนอสำนักตรวจสอบภายใน ของมหาวิทยาลัย ภายใน 60 วัน นำเสนอสภามหาวิทยาลัยและนำส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 120 วันนับตั้งแต่วัน

ลื่นจวดบัญชีประจำปีงบประมาณ

- ให้ส่วนราชการจัดทํางบการเงินประจำปีเดือนแสดงฐานะการเงินและการ รั้งจ่ายเงิน
ของเงินรายไปประเภท

- 1) เงินกองทุนวิชาการและสวัสดิการ เงินบริจาคหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค
- 2) เงินรับฝาก
- 3) เงินทุนหมุนเวียน
- 4) เงินทุนคณะ

- เสนอคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดไป และเมื่อลื่น
จวดบัญชีแต่ละไตรมาส และลื่นจวดบัญชีประจำปี ให้จัดทำรายงานแสดงฐานะทางการเงิน เสนอสำนัก
ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ภายใน 60 วัน นำเสนอ สภามหาวิทยาลัยและนำส่งสำนักงานตรวจเงิน
แผ่นดิน ภายใน 120 วัน นับตั้งแต่วันลื่นจวดบัญชี ประจำปีงบประมาณ

- หากส่วนราชการใดมีการบริหารจัดการโครงการ ให้ส่วนราชการนั้น จัดทำรายงานการ
รั้งจ่ายเงิน ส่งให้งานคลัง เพื่อรวบรวมรายงานรั้งจ่ายเงิสดังกล่าวส่งให้สำนักตรวจสอบภายในของ
มหาวิทยาลัย ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันลื่นจวดการดำเนินงานโครงการนั้น

จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยทราบถึงการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประกอบไปด้วย การปฏิบัติงานด้านการเงินเกี่ยวกับการรับเงิน การนำเงินส่งคลัง การเก็บรักษาเงิน การ
จ่ายเงิ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินอุดรองราชการ การทำบัญชีและการรายงานทางการเงิน และผู้วิจัย
ได้นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามความเลี่งด้านการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในครั้งนี้

ข้อมูลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ปณิธานของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นสถาบันที่มุ่งมั่นในการสั่งสมแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการ
โดยศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับวิทยาการที่เป็นสากลให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญาสามารถ
พัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม

2. อัตลักษณ์

นิสิตกับการช่วยเหลือสังคมและชุมชน

3. เอกลักษณ์

การเป็นที่พึ่งของสังคมและชุมชน

4. วิสัยทัศน์

เป็นเลิศทางวิชาการ บูรณาการความรู้จากท้องถิ่นสู่สากล

5. ปรัชญา

พหุณ ปณติโต ซีเว : ผู้มีปัญญาพึงเป็นอยู่เพื่อมหาชน

6. พันธกิจ

6.1 จัดการศึกษาและวิชาชีพชั้นสูงโดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6.2 สร้างผลิตผลจากงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่และมีคุณภาพในทุกสาขาวิชา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม

6.3 ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม เพื่อให้ชุมชนและสังคมสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

6.4 อนุรักษ์ พื้นฟู ปกป้อง เผยแพร่ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของอีสาน

7. ด้านการเงินของมหาวิทยาลัย

แหล่งที่มาของเงินรายรับ ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มาจากแหล่งเงิน 2 ทางคือ

7.1 เงินงบประมาณแผ่นดิน ที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง

7.2 เงินรายได้ แบ่งตามประเภทเงินรายได้ ประกอบด้วย (ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539)

7.2.1 เงินค่าธรรมเนียมการศึกษา เงินซึ่งเรียกเก็บจากนิสิตเป็นค่าบำรุง ค่าหน่วยกิต ค่าปรับ และค่าธรรมเนียมต่างๆ

7.2.2 เงินทุนมหาวิทยาลัย

- เงินรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุ ซึ่งมหาวิทยาลัยปกครองดูแล หรือใช้ประโยชน์

- เงินรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการลงทุน

- เงินรายได้หรือผลประโยชน์จากเงินทุนหมุนเวียนและดอกผลจากการดำเนินงานของเงินทุนหมุนเวียน

- เงินรายได้จากเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา ที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ

- เงินสะสมซึ่งสะสมมาจากเงินเหลือจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัย

- รายได้อื่นๆ เช่น ค่าบริการทางวิชาการ ค่าสมัครสอบ

7.2.3 เงินกองทุนวิชาการและสวัสดิการ เงินบริจาคหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค เงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งมีผู้บริจาคให้มหาวิทยาลัย หรือส่วนราชการ ไม่ว่ากรณีที่มีผู้บริจาคได้กำหนดหรือมิได้กำหนดวัตถุประสงค์และเงื่อนไขการใช้เงินไว้หรือไม่ก็ตาม

7.2.4 เงินรับฝาก เงินที่มหาวิทยาลัยหรือส่วนราชการรับฝากไว้โดยมีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาที่จะต้องจ่ายหรือคืนเจ้าของตามเงื่อนไขเวลานั้น

7.2.5 เงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก เงินที่มหาวิทยาลัยหรือส่วนราชการได้มาจากแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อใช้จ่ายในการวิจัย

7.2.6 เงินทุนหมุนเวียน เงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ให้แก่ส่วนราชการ หรือโครงการต่างๆ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เงินรายได้จากการดำเนินการและดอกผลที่ได้จากเงินทุนหมุนเวียน

7.2.7 เงินทุนคณะ

- เงินค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ส่วนราชการได้รับจัดสรรจากมหาวิทยาลัย
- เงินค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ส่วนราชการจัดเก็บเองตามที่คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยกำหนด
- เงินค่าบริการทางวิชาการ
- เงินค่าชดเชยและค่าปรับ
- เงินค่าเช่าทรัพย์สิน
- เงินสะสมซึ่งสะสมมาจากเงินเหลือจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ
- เงินรายได้อื่นที่ส่วนราชการได้รับ เช่น เงินที่มีผู้บริจาค เงินทุนหมุนเวียนและดอกผลจากเงินทุนหมุนเวียน เงินอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยได้จัดทำแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2558-2561 โดยมีข้อมูลในการจัดทำประกอบด้านการเงิน ดังนี้

จุดแข็ง

1. มหาวิทยาลัยมีแผนในการจัดหาและการเพิ่มรายได้จาก ทรัพย์สินที่มีอยู่
2. มหาวิทยาลัยมีระบบการตรวจสอบและการรายงาน สถานะทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ
3. มหาวิทยาลัยมีระบบสารสนเทศที่ช่วยในการบริหาร จัดการทางการเงิน

จุดอ่อน

1. การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนของมหาวิทยาลัยไม่ปฏิบัติตามแผนการเบิกจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนด
2. มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่จ้างด้วยงบประมาณเงินรายได้จำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณ กับภารกิจอื่นๆ
3. ระเบียบข้อบังคับการเบิกจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยบางส่วน ไม่ทันสมัยไม่เอื้อต่อการ บริหารจัดการ และการจัดกิจกรรม/โครงการ

4. มหาวิทยาลัยยังขาดระบบเตือนภัยทางการเงินที่รวดเร็วและแม่นยำ

5. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของมหาวิทยาลัยยังไม่สามารถเชื่อมโยง การใช้งานกันได
นโยบายด้านการบริหาร (กองคลังและพัสดุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม “รายงานแผนกลยุทธ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

1. นโยบายด้านการบริหารการเงินการคลังอย่างมีประสิทธิภาพมีการดำเนินงาน ดังนี้

1.1. การบริหารจัดการด้านการเงิน

1.1.1 ดำเนินนโยบายกลยุทธ์การเงินให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย

1.1.2 สร้างความโปร่งใสในการบริหารเงิน

1.1.3 พัฒนาระบบการเตือนภัย

1.1.4 ความมีวินัยทางการเงินการคลัง

1.1.5 ปรับปรุง ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

1.1.6 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

1.1.7 มีระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน

1.2. การบริหารจัดการด้านการคลัง

1.2.1 นำนวัตกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบริหารจัดการ

1.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานข้อมูลให้ทันเวลา

1.2.3 มีกระบวนการ ขั้นตอน การให้บริการประชาชน

2. นโยบายด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การบริหารงานบุคคล

2.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความเข้มแข็งและ
ความเป็นเลิศด้านวิชาชีพ การพัฒนาเครื่องมือ การลดขั้นตอน ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพด้านอื่นๆที่เอื้อ
ต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร

2.2.2 ปรับปรุงวิธีการทำงานของบุคลากรที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยรวมและส่งเสริม
การทำงานเป็นทีม

8. ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

8.1 วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษา 1 ใน 10 ของประเทศและได้รับการยอมรับเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชนอันดับ 1 ของ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8.2 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และยกระดับ
การบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยตามหลักธรรมาภิบาลเช่นพัฒนาระบบการเงินการคลังให้มีความมั่นคงมี
ประสิทธิภาพและเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยการพัฒนาและเสริมสร้างความยั่งยืนทางด้าน
การเงินและการคลัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนัช หัตถกิจธাত্রี (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารพาณิชย์โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระพบว่า การตรวจสอบความเสี่ยงด้านปฏิบัติการนั้นจะเป็น ความเสี่ยงที่สำคัญหนึ่งในห้าของประเภทความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบ ซึ่งเป็น การตรวจสอบที่เน้นการตรวจสอบสถานะปัจจุบันโดยตรวจสอบระดับความเสี่ยงที่มีอยู่ในองค์กร คือการตรวจสอบนโยบายและกลยุทธ์ การตรวจสอบธุรกรรมและผลิตภัณฑ์และวิธีดำเนินการ จัด การความเสี่ยงดังกล่าวให้ลดลงที่สำคัญคือการจัดโครงสร้างองค์กร การวางระบบบริหารความเสี่ยง เพื่อสามารถระบุความเสี่ยง ติดตามและควบคุมความเสี่ยง ซึ่งการตรวจสอบจะทำให้ทราบว่างค์กรมีการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมหรือไม่และแนวโน้มของความเสี่ยงเพื่อทราบระดับความเสี่ยง โดยรวมด้านปฏิบัติการ ทั้งนี้พบว่าการสื่อสารให้ผู้บริหารและพนักงานในทุกระดับได้ตระหนักใน เรื่องของความเสี่ยงจะทำให้สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดกับองค์กรได้ในระยะยาว และองค์กรสามารถที่จะปรับตัวได้ทันกับสภาวะแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์ได้ตลอด เวลา โดยการตรวจสอบแบบเน้นความเสี่ยงสามารถที่จะประยุกต์การตรวจสอบควบคู่กับการตรวจสอบที่เน้นทางด้านการเงินได้

รุจิกร ญาณโยธิน (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($X = 2.42$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารงบประมาณในระดับปานกลาง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินผลการใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่าย ($X = 2.61$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการรับเงิน ($X = 2.22$) การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน และแบบบุคลิกภาพต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการทำหลักฐานการเงินและบัญชี ด้านการรับเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงินและด้านการควบคุมและการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการประเมินผลการใช้จ่ายเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินไม่แตกต่างกัน

ไพรวลัย คุณาสถิตชัย (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงของงานด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนพบว่า การกำหนด

วัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้นการติดตามผลและการประเมินความเสี่ยงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” แนวทางการบริหารความเสี่ยงของงานด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ 1) กำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยง ต้องเป็นนโยบายและบังคับผู้บริหารออกแนวทางปฏิบัติการ กำหนดในเรื่องของการบริหารความเสี่ยง 2) มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน 3) มีหน่วยงานให้คำปรึกษาร่วมกลาง การปฏิบัติงานต้องมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อลดความเสี่ยง 4) เจ้าหน้าที่ มีสมรรถนะในด้านการให้บริการ และควรคัดเลือกผู้ปฏิบัติทางด้านการเงินและบัญชีอย่างรอบคอบ 5) การสื่อสารให้ข้อมูลความเสี่ยง อย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหาร ความเสี่ยง ประเด็นความเสี่ยงที่ควรต้องได้รับการจัดการทันทีและการปรับปรุงแผนการดำเนินงาน ที่จำเป็น 6) การจัดให้มีการอบรมและใช้กลไกการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล และเพื่อส่งเสริมให้เกิดการ ปฏิบัติที่เหมาะสม 7) จัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือในการดำเนินการ การสนับสนุนการนำการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติและการพัฒนา ความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของพนักงาน 8) ผู้ตรวจสอบภายในมีบทบาทสำคัญในการ ทำให้มั่นใจได้ว่าองค์กร มีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการความเสี่ยง และในกรณีที่จำเป็นผู้ตรวจสอบภายใน ควรเสนอแนะประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุง

สุริพร แป้นพิบูลลาภ (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการศึกษาพบว่า 1) ลักษณะกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี การศึกษาระดับปริญญาโท และมีการปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี 2) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง ในรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเสี่ยงจากการบริหารเงิน 3) ปัจจัยเสี่ยงภายในมีผลต่อความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงิน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในระดับปานกลาง ในรายด้าน มีผลระดับมาก ได้แก่ ด้านงบประมาณ และด้านงบการเงิน ปัจจัยภายนอกมีผลในระดับปานกลาง ในรายด้าน มีผลระดับมาก ได้แก่ ด้านกฎระเบียบและด้านเทคโนโลยี 4) ปัจจัยเสี่ยงภายในและปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเสี่ยงระดับปฏิบัติการของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ลัดดา คำเสมอ (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน มีปัญหาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบระดับปัญหาของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และขนาด โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วรทัย ประจักษ์เพิ่มศักดิ์ (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน การเงินและบัญชีและแนวทางป้องกันตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ผลการศึกษาพบว่า โอกาสความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการเงินพบว่าเคลียร์เงินยืมล่าช้าเกินกำหนด การตีความ ระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับ ของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีกับ ผู้รับบริการไม่ตรงกัน เอกสารประกอบการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ด้านงบประมาณพบว่าการโอนงบประมาณเปลี่ยนแปลง แผนงาน กองทุน หมวดรายจ่ายบ่อยครั้ง การดำเนินการเบิกจ่ายเงินล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ระบบบัญชี 3 มิติมีความล่าช้า การทำงานซับซ้อน ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ด้านบัญชีพบว่า ปริมาณเอกสารในการบันทึกบัญชีมีจำนวนมาก ทำให้บันทึกบัญชีล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน ระบบสารสนเทศทางการบัญชีขาดประสิทธิภาพทำให้เกิดความล่าช้า ผิดพลาด การปรับปรุงรายการทางบัญชีบ่อยครั้ง สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีผลการวิจัยพบว่ามีความเสียหายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย ด้านการเงินพบว่าผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี วิเคราะห์และตีความระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับ ไม่ถูกต้อง ระเบียบ ประกาศมติข้อบังคับ ขาดความชัดเจนทำให้ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีเกิดความเข้าใจ ไม่ถูกต้อง การตีความ ระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับ ของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีกับผู้รับบริการไม่ตรงกัน ด้านงบประมาณพบว่า การดำเนินการเบิกจ่ายล่าช้าไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณรายจ่ายประจำปี ระบบบัญชี 3 มิติมีความล่าช้า การทำงานซับซ้อน ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน การโอนงบประมาณเปลี่ยนแปลง แผนงาน กองทุน หมวด รายจ่ายบ่อยครั้ง ด้านบัญชีพบว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชีขาดประสิทธิภาพทำให้เกิดความล่าช้า ผิดพลาด ปริมาณเอกสารในการบันทึกบัญชีมีจำนวนมากทำให้ บันทึกบัญชีล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน เอกสาร ประกอบการบันทึกบัญชี ไม่ครบถ้วนทำให้วิเคราะห์รายการทางบัญชีไม่ถูกต้อง แนวทางป้องกันติดตาม ทวงถามเงินยืมตามระเบียบซักซ้อมความเข้าใจ ระเบียบ ประกาศมติ ข้อบังคับและถือปฏิบัติงานอย่าง เคร่งครัด แจ้งให้ผู้รับบริการทราบ สำหรับเอกสารที่ใช้ในการประกอบการเบิกจ่าย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคามแบ่งเป็นกลุ่มข้าราชการจำนวน 8 คน พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 70 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 110 คน (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2560 : <http://pd.msu.ac.th/pd4/>)

กลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แบ่งเป็นกลุ่มข้าราชการจำนวน 6 คน พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 55 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 86 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามประเภทบุคลากร

ประเภทของบุคลากร	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ข้าราชการ	8	6
2. พนักงานมหาวิทยาลัย	70	55
3. ลูกจ้างชั่วคราว	32	25
รวม	110	86

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทบุคลากร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 7 ข้อ เป็นคำถามแบบปิด (Close – ended Question) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานในด้านการเงินและบัญชี จำนวน 28 ข้อ ครอบคลุมปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี ด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นคำถามแบบปิด (Close – ended Question) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และแนวทางแก้ไขความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำผลของการศึกษาตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามเป็นตอนตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาถึงรายละเอียดที่ครอบคลุมถึงความมุ่งหมายและสมมุติฐานในการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด เสนอที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยแนะนำ
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยแนะนำ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ทองกระจาย ผู้เชี่ยวชาญคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.2 อาจารย์ ดร.สุรชัย ช่วยเรือง อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

4.3 อาจารย์ ดร. กฤตยาวิทย์ เกตุวงศา อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทำการพิจารณาค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (ค่า IOC) ถ้าได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .50 – 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเข้าเกณฑ์ จะนำไปใช้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220) ซึ่งผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เข้าเกณฑ์ 35 ข้อ โดยมีค่าความสอดคล้อง 0.67 – 1.00

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน

7. หาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.22 – 0.84 ดังนี้

7.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 – 0.44

7.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 – 0.71

7.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.59 – 0.84

7.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.61 – 0.81

7.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี จำนวน 5 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.73 – 0.77

8. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

9. นำผลที่ได้รับจากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1. เตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
- 2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้
- 4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบจำนวนและความถูกต้อง
- 5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – moment Coefficient)

กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2553 : 137)

ขนาดความสัมพันธ์	ความหมาย
≤ 0.20	ความสัมพันธ์ต่ำมาก
0.21 – 0.40	ความสัมพันธ์ต่ำ
0.41 – 0.60	ความสัมพันธ์ปานกลาง
0.61 – 0.80	ความสัมพันธ์สูง
> 0.80	สูงมาก

และนำข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย ซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 120-121)

- ระดับความคิดเห็นมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นมาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ระดับความคิดเห็นปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้นดำเนินการหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการ
แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (สมบัติ ห้ายเรือคำ. 2552 : 119)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน จำนวนของสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ

n แทน จำนวนเต็มของสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (สมบัติ ห้ายเรือคำ. 2552 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร

N แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มประชากร

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร
(ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2553 : 127)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum$ แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation คำนวณจากสูตร (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2552 : 160)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลที่ได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (X)

$\sum Y$ แทน ผลรวมของข้อมูลที่ได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (Y)

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่ได้จากตัวแปรตัวที่ 1

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่ได้จากตัวแปรตัวที่ 2

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2551 : 174)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์

K แทน จำนวนข้อความทั้งหมด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง เรื่องความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
P	แทน ร้อยละ
α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์
R_{xy}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และแนวทางแก้ไขความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประกอบด้วย ประเภทบุคลากร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ต่อเดือน
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ผลปรากฏดังตาราง 2
ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประเภทบุคลากร		
1.1 ข้าราชการ	6	6.98
1.2 พนักงานมหาวิทยาลัย	55	63.95
1.3 ลูกจ้างชั่วคราว	25	29.07
รวม	86	100.00
2. อายุ		
2.1 20 – 30 ปี	20	23.26
2.2 31 – 40 ปี	46	53.49
2.3 41 – 50 ปี	19	22.09
2.4 51 ปีขึ้นไป	1	1.16
รวม	86	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	3.49
3.2 ปริญญาตรี	61	70.93
3.3 ปริญญาโท	22	25.58
3.4 ปริญญาเอก	-	-
รวม	86	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	20	23.25
4.2 5 - 10 ปี	38	44.19
4.3 11 - 15 ปี	17	19.77
4.4 16 ปีขึ้นไป	11	12.79
รวม	86	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน		
6.1 ต่ำกว่า 15,000	25	29.07
6.2 15,000 – 25,000	42	48.84
6.3 25,001 – 35,000	15	17.44
6.4 มากกว่า 35,000	4	4.65
รวม	86	100.00
6. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน		
6.1 ต่ำกว่า 15,000	27	31.39
6.2 15,000 – 25,000	39	45.35
6.3 25,001 – 35,000	14	16.28
6.4 มากกว่า 35,000	6	6.98
รวม	86	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 63.95) โดยช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี (ร้อยละ 53.49) มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 70.93) มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี (ร้อยละ 44.19) มีรายได้ต่อเดือน 15,000 – 25,000 บาท (ร้อยละ 48.84) และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 15,000 – 25,000 บาท (ร้อยละ 45.35)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลปรากฏดังตารางที่ 3

พูน ปณ จิต สิว

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การเบิกจ่ายเงิน	4.03	0.99	มาก
2. การรับเงิน	3.77	1.10	มาก
3. การเก็บรักษาเงิน	3.63	1.18	มาก
4. การนำเงินส่งคลัง	3.37	1.20	ปานกลาง
5. การจัดทำบัญชี	3.38	1.04	ปานกลาง
6. การจัดทำรายงานทางการเงิน	3.47	0.98	ปานกลาง
7. เงินทดรองราชการของหน่วยงาน	3.57	1.26	มาก
รวม	3.60	0.91	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรื่องการเบิกจ่ายเงิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และเงินทดรองราชการของหน่วยงาน มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การเบิกจ่ายเงิน ($\bar{X} = 4.03$) การรับเงิน ($\bar{X} = 3.77$) และ การเก็บรักษาเงิน ($\bar{X} = 3.63$) และพบว่าความเสี่ยงในการนำเงินส่งคลัง มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.37$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลปรากฏดังตารางที่ 4 – 8

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ไม่มีวินัยในการทำงาน ประมาท เลินเล่อ	3.53	1.20	มาก
2. ปริมาณงานมากจนทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน	4.07	0.84	มาก
3. ปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามระเบียบตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา	3.35	1.26	ปานกลาง
4. ค่าตอบแทนน้อย ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.70	1.27	มาก
5. ความรู้ ความเข้าใจในระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ	3.80	1.00	มาก
6. ขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การจัดการปัญหา อุปสรรคต่างๆ กับหน่วยงานอื่น	3.60	0.87	มาก
7. ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	3.64	1.13	มาก
8. ต้องรับผิดชอบภาระด้านการเงินภายในครอบครัว	3.29	1.23	ปานกลาง
รวม	3.62	0.72	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นว่าปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ปริมาณงานมากจนทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.07$) ความรู้ ความเข้าใจในระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.80$) ค่าตอบแทนน้อย ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.70$) และพบว่าปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ที่ต้องรับผิดชอบภาระด้านการเงินภายในครอบครัวมีความเห็นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.29$)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ไม่มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	3.23	1.05	ปานกลาง
2. ไม่มีผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อนเบิกจ่าย	3.57	1.10	มาก
3. เงินทดรองราชการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.07	1.21	ปานกลาง
4. งบการเงินของหน่วยงานเสร็จไม่ทันตามกำหนดเวลา	3.12	1.06	ปานกลาง
5. การมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน	3.31	1.16	ปานกลาง
6. ไม่มีแผนการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี หรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่วางไว้	3.33	1.12	ปานกลาง
7. ไม่มีการควบคุม กำกับ ติดตาม ผลการปฏิบัติงาน	3.24	1.14	ปานกลาง
8. ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี	3.48	1.11	ปานกลาง
รวม	3.30	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชีอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ไม่มีผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อนเบิกจ่าย ($\bar{X} = 3.57$) และอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ($\bar{X} = 3.48$) ไม่มีแผนการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีหรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.33$) และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.31$) และพบว่าปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชีเรื่องเงินทดรองราชการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานมีความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.07$)

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย	3.57	1.17	มาก
2. การเบิกจ่ายตามระเบียบเงินรายได้ไม่มีความสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน	3.55	1.09	มาก
3. ไม่มีการให้คำแนะนำกับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ไปราชการเกี่ยวกับหลักฐานที่จะนำมาเบิกจ่าย	3.31	1.16	ปานกลาง
4. ระเบียบเงินทดรองราชการ ทำให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว	3.43	1.14	ปานกลาง
5. มีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติหน้าที่แทนกันกรณีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	3.35	1.00	ปานกลาง
6. ระเบียบ ข้อบังคับ ล้าหลัง ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงบริบทต่างๆ	3.66	0.93	มาก
7. เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จอย่างรวดเร็ว มีการผ่อนปรน หรือไม่เคร่งครัดตามระเบียบ	3.47	1.00	ปานกลาง
รวม	3.48	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ระเบียบ ข้อบังคับ ล้าหลัง ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงบริบทต่างๆ ($\bar{X} = 3.66$) กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.57$) และการเบิกจ่ายตามระเบียบเงินรายได้ไม่มีความสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.55$) และพบว่าความเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชีด้านการไม่มีการให้คำแนะนำกับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ไปราชการ เกี่ยวกับหลักฐานที่จะนำมาเบิกจ่าย มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.31$)

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี
ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การประมวลผลของระบบสารสนเทศ (MIS) ทางการ บัญชีไม่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	3.24	0.97	ปานกลาง
2. การใช้งานระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่เหมาะสมกับ ความต้องการของผู้ใช้งาน	3.15	0.96	ปานกลาง
3. ระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกัน ได้ เช่นระบบการเงินไม่เชื่อมโยงกับระบบบัญชี	3.49	0.98	ปานกลาง
4. ไม่มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือ กระบวนการปฏิบัติงาน	3.49	1.00	ปานกลาง
5. ระบบสารสนเทศ (MIS) มีความซับซ้อนทำให้เข้าใจยาก	3.19	0.83	ปานกลาง
รวม	3.31	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็น
ด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี อยู่ในระดับปาน
กลางทุกข้อ โดยพบว่า ระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ เช่นระบบการเงินไม่
เชื่อมโยงกับระบบบัญชี และไม่มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการ
ปฏิบัติงาน มีค่าความคิดเห็นมากที่สุด ($\bar{X} = 3.49$) และการใช้งานระบบระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่
เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ มีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.15$)

ตารางที่ 8 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

	ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	ปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	ปัจจัยเสี่ยงจากกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี	ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการบัญชี	ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี
ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	1.00	0.387**	0.514**	0.491**	0.360**
ปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี		1.00	0.662**	0.639**	0.445**
ปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี			1.00	0.730**	0.483**
ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี				1.00	0.506**
ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี					1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และปัจจัยเสี่ยง ทั้ง 4 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.360 – 0.730 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ทุกค่า โดยปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชีสูงสุด ซึ่งเท่ากับ 0.730 ส่วนความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีต่ำสุด เท่ากับ 0.360

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และแนวทางแก้ไขความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี มีดังนี้

1 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ต้องเรียนรู้ศึกษาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการปฏิบัติของตนเองเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

2 คนจัดทำรายงานทางการเงิน การประมวลผลรายงาน รูปแบบ รายงานไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ไม่ทันสมัย ทันตามความต้องการผู้บริหาร การตัดสินใจ ควรเพิ่มปรับรายงานได้ตามต้องการ

3 ปริมาณงานมากและความเร่งด่วนของงานทำให้เกิดความผิดพลาดได้มาก

4 อยากให้สร้างเครือข่ายสำหรับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เพื่อแลกเปลี่ยนกัน อยากให้เจ้าหน้าที่ฯ เคยปฏิบัติก่อน กล้าแนะนำรุ่นน้องโดยไม่กลัวผิดระเบียบ

5 ด้วยหน้าที่ในฐานะที่ปฏิบัติตามระเบียบ การปฏิเสธว่าเบิกได้ไม่ได้ทำให้ผู้ติดต่อไม่พอใจ เวลาสำรวจความพึงพอใจการให้บริการ เจ้าหน้าที่ด้านนี้มีผลกระทบมาก

6 ไม่มีการคุ้มครองผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินและบัญชี อย่างเป็นธรรม ด้านกฎหมาย และไม่แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เช่น เงินประจำตำแหน่ง

7 กฎ ระเบียบ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายตามระเบียบเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย (ระดับกอง) กับ ผู้ตรวจสอบ (ระดับมหาวิทยาลัย) มีแนวปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน

8 ตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาสารคามก็เป็นไปตามกฎของกระทรวงการคลังอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานในด้านการเงินและบัญชีจะต้องศึกษารายละเอียดต่างๆให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นภายหลัง

9 อยากให้มีการจัดฝึกอบรม การปฏิบัติงานและแนวทางการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคลากร

10 การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ประกาศ ของมหาวิทยาลัยและกระทรวงการคลัง ผู้ปฏิบัติอาจจะไม่เข้าใจระเบียบมากเพียงพอ อาจจะตีความของระเบียบต่างๆไม่ตรงกัน และไม่เข้าใจตรงกันและอาจทำให้การเบิกจ่ายผิดพลาดเสมอ

11 เรื่องของกฎหมาย ปพข. มีผลต่อการทำงานด้านการเงิน กรณีที่มีการร้องเรียนจากความขัดแย้ง ทำให้มีผลต่อการทำงานโดยปกติ ทำให้ไม่กล้าที่จะทำเบิกเงิน

12 ระบบสารสนเทศ (MIS) ควรปรับปรุงให้ทันต่อการปฏิบัติงาน ให้มีความตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน โดยข้อมูลสามารถยืนยันกับหน่วยงานที่ถูกต้องครบถ้วน และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีได้ครบ

13 การประมวลผลของระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่เป็นปัจจุบันและไม่สามารถตรวจสอบกับหน่วยงานได้ทันทั่วทั้ง

14 การระบบการเบิกจ่ายล่าช้า เอกสารแนบหรือวิธีปฏิบัติไม่ค่อยเหมือนเดิม ไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน แน่นนอน

15 บุคคลากรน้อย งานมาก ต้องวางแผนการทำงานให้ทันตามเวลา ทำงานนอกเวลา

16 รายงานการเงิน มมส กำหนดระยะเวลาให้ทำไม่ถึง 10 วัน ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้สามารถจัดส่งได้ทันเวลา

17 ทำงานนอกเวลาเพื่อให้งานแล้วเสร็จตามที่ มมส กำหนด โดยไม่ได้เบิกค่าตอบแทน

18 การที่มีการจัดประชุมหรืออบรมให้พนักงานในตำแหน่งการเงินและบัญชี จะช่วยลดความเสี่ยงในการตามระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือข้อซักถามที่สงสัยได้

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยง ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงกับปัจจัยเสี่ยง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 – 25,000 บาท และค่าใช้จ่ายต่อเดือน 15,000 – 25,000 บาท
2. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเบิกจ่ายเงิน มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานสูงสุด รองลงมาคือด้านการรับเงิน ส่วนด้านที่มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ ด้านการนำเงินส่งคลัง
3. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปริมาณงานมากจนทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน มีความเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาคือ

ด้านความรู้ ความเข้าใจในระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ส่วนด้านที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดคือ ต้องรับผิดชอบภาระด้านการเงินภายในครอบครัว

4. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การไม่มีผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อนเบิกจ่าย มีความเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาคือ การไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ส่วนด้านที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดคือ เงินทดรองราชการ ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

5. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระเบียบ ข้อบังคับ ล้าหลัง ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงบริบทต่างๆ มีความเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาคือ กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ส่วนด้านที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดคือ ไม่มีการให้คำแนะนำกับ ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ไปราชการ เกี่ยวกับหลักฐานที่จะนำมาเบิกจ่าย

6. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ เช่น ระบบการเงินไม่เชื่อมโยงกับระบบ บัญชี และไม่มีการพัฒนาสารสนเทศเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงาน มีความเสี่ยงมากที่สุด ส่วนด้านที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดคือ การใช้งานระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้งาน

7. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีทั้ง 4 ด้าน พบว่าทุกปัจจัยเสี่ยงมีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.360 – 0.730 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยปัจจัยเสี่ยงด้าน กระบวนการทำงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชีสูงสุด และความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีต่ำสุด

8. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ต้องศึกษาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ ของตนเอง โดยอาจสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้ที่เคยปฏิบัติงานมาก่อน หรือผู้ตรวจสอบ (ระดับมหาวิทยาลัย) ให้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน หรืออาจจัดอบรมให้ความรู้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการทำผิดกฎ ระเบียบ ทำให้ผู้มาติดต่อเกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบเนื่องจากมี ปริมาณงานมากและความเร่งด่วนของงานทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้มาก และควรปรับปรุงระบบ ระบบสารสนเทศ (MIS) ให้ตอบสนองต่อความต้องการของ ผู้ใช้งาน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นว่า ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงิน มีความเสี่ยงในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการเบิกจ่ายเงินมีการปฏิบัติงานหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายเช็คที่ต้องมีการตรวจสอบยอดจ่าย หรือการจ่ายเงินยืม ที่จ่ายให้ลูกหนี้ยืมซ้ำซ้อน หรือการจ่ายเงินยืมมากเกินไปจนความจำเป็น สอดคล้องกับแนวคิดของวรทัย ประจักษ์เพิ่มศักดิ์ (2556 : 381-386) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีและแนวทางป้องกันตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ผลการศึกษาพบว่า โอกาสความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้าน การเงินพบว่าเคลียร์เงินยืมล่าช้าเกินกำหนด การตีความ ระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับ ของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีกับผู้รับบริการไม่ตรงกัน เอกสารประกอบการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง ครบถ้วน การเบิกจ่ายเงินล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวีไลซ์ เสริมศรี (2556. 23) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการเบิกจ่ายเงินในโครงการ/กิจกรรมของสถาบันศิลปวัฒนธรรม พบว่าสามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบราชการอย่างถูกต้อง มีค่าเท่ากับ 2.77 อยู่ในระดับมาก สามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเท่ากับ 2.69 อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 อยู่ในระดับปานกลาง ความเข้าใจในระบบการปฏิบัติงานการเบิกจ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 อยู่ในระดับ ปานกลาง

2. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี พบว่าปริมาณงานมากจนทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดที่ว่ามนุษย์เราสามารถปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพที่สามารถจะปฏิบัติได้ หากปริมาณงานมีมากกว่าศักยภาพและเวลาในการปฏิบัติงานก็就会有ความเสี่ยงเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริศนา พิมพ์า (2559 : 74) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ เตจ๊ะวงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักทางหลวงชนบทที่ 10 (เชียงใหม่) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรค มีส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงาน เครื่องจักรกลที่ใช้ปฏิบัติงานชำรุด การจัดสวัสดิการที่ไม่ทั่วถึง ขาดความก้าวหน้าในสายงาน การมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสม

3. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี พบว่า การไม่มีผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร ก่อนเบิกจ่าย มีความเสี่ยงมากที่สุด ซึ่งในการตรวจสอบความถูกต้องของผู้ควรมีผู้บริหารเข้ามากำกับดูแล การปฏิบัติงานรวมถึงกำกับดูแลตรวจสอบความถูกต้องผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ งานวิจัยของสาธิตา ชลศิริ (2558 : 45) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการคลังและพัสดุในสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัย/สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พบว่า หน่วยงานควรมีการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงเพื่อเข้ามาดูแลการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานด้านการคลังและพัสดุโดยเฉพาะ จะทำให้การทำงาน ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความราบรื่นและประสบผลสำเร็จตามความต้องการอย่างเต็มที่

4. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี พบว่า ระเบียบ ข้อบังคับ ล้าหลัง ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง บริบทต่างๆ มีความเสี่ยงมากที่สุด เนื่องด้วยการปฏิบัติงานด้านการเงินนั้นต้องอาศัยระเบียบทางการเงิน เพื่อเป็นข้อมูลรวมถึงหลักฐานต่างๆในการปฏิบัติงาน หากระเบียบดังกล่าวไม่มีความทันสมัย ไม่สอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบัน ก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรทัย ประจักษ์ เพิ่มศักดิ์ (2556 : 381-386)) กล่าวว่า ความเสียหายที่เกิดจากการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ผลการวิจัยพบว่ามีความเสียหายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย ด้านการเงินพบว่าผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชี วิเคราะห์และตีความระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับ ไม่ถูกต้อง ระเบียบ ประกาศมติข้อบังคับ ขาดความชัดเจนทำให้ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีเกิดความเข้าใจ ไม่ถูกต้อง การตีความ ระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับ ของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีกับผู้รับบริการไม่ตรงกัน ปริมาณเอกสารในการ บันทึกลับัญชีมีจำนวนมากทำให้ บันทึกลับัญชีล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน เอกสารประกอบการบันทึกลับัญชี ไม่ ครบถ้วนทำให้วิเคราะห์รายการทางบัญชีไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ปอน้อย (2554 : 30) ได้ศึกษาความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการเงินและพัสดุ พบว่า ด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับทางด้านการเงินและพัสดุ ที่ใช้บังคับมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน ยากต่อการทำ ความเข้าใจ ตีความหมายได้หลากหลายและล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพงานปัจจุบันซึ่งมีระดับความเสี่ยง มาก

5. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ เช่น ระบบการเงินไม่เชื่อมโยงกับระบบ บัญชี และไม่มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงาน มีความเสี่ยง มากที่สุด ด้วยในสถานการณ์ปัจจุบันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานจะช่วย เพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทำงานได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาธิตา ชลศิริ (2558 : 45) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการคลังและพัสดุในสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัย/สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พบว่า นอกจากปัญหาด้านโปรแกรมเมอร์และช่างเทคนิคส่งผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด โดยเฉพาะกรณีโปรแกรมเมอร์ไม่เพียงพอแล้ว ความคิดเห็นด้านอื่นๆ พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ควรมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับโปรแกรมที่ใช้งาน และพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และต้องการให้พัฒนาปรับปรุงโปรแกรมที่ใช้งานอยู่ เช่น โปรแกรมระบบบัญชี 3 มิติ ให้ทำงานได้เต็มประสิทธิภาพครบถ้วน และมีความเชื่อมโยงถึงกันทุกระบบ ควรเป็นโปรแกรมที่ใช้งานง่าย และต้องการระบบเครือข่ายที่มีความทันสมัยพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา เข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

6. ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีทั้ง 4 ด้าน ทุกปัจจัยเสี่ยงมีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.360 – 0.730 โดยปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชีสูงสุด เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ต้องปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีต้องมีความละเอียดรอบคอบ เข้าใจถึงขั้นตอนการทำงาน รวมทั้งต้องมีความแม่นยำต่อกฎ และระเบียบต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ปอน้อย (2552 : 30) ได้การศึกษาความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ทางด้านการเงินและพัสดุ พบว่า ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มาก ไม่เป็นปัญหาหรือมีความเสี่ยงมากเท่ากับกฎ ที่ยุ่งยากซับซ้อน เนื่องจากขั้นตอนที่มากจะทำให้ผลของงานล่าช้า ขณะที่กฎที่ยุ่งยาก ซับซ้อน นั้นทำให้ผลของงานผิดพลาด

ข้อเสนอแนะ

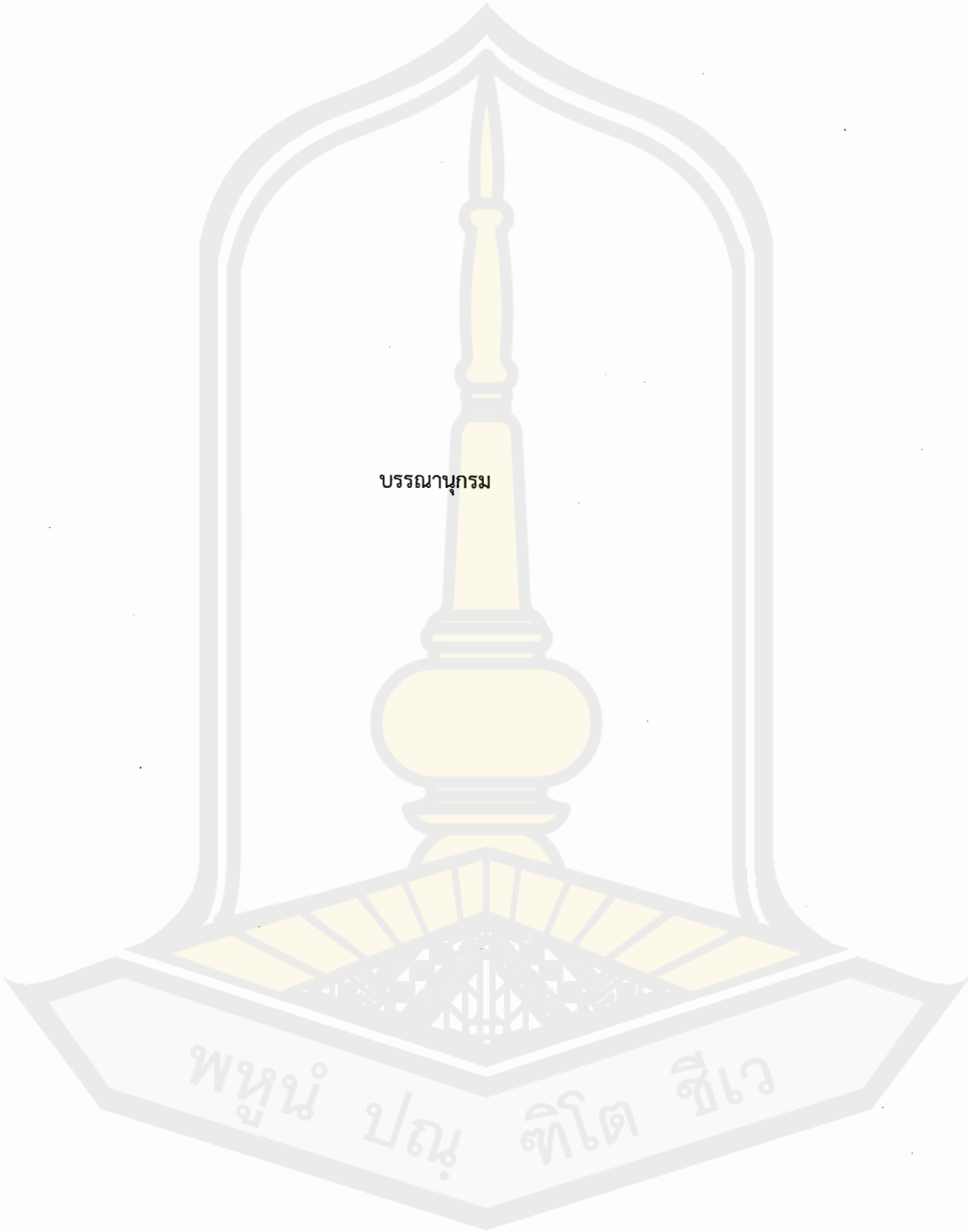
1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีควรปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายต่างๆ และแนวปฏิบัติที่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีควรตระหนักถึงกระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เพื่อให้งานเสร็จทันตามกำหนดเวลา และควรมีคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานเป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวกัน ลดข้อผิดพลาดที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง ความเสียหายต่อทางราชการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบของความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อให้งานวิจัยสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียทรัพยากรของทางราชการ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. แนวทางการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ 2557. 23 พฤศจิกายน, 2556 <http://psdg.mof.go.th/index.php/2013-06-04-05-13-38/2013-06-04-05-16-57/doc_details/38----2557> 25 เมษายน, 2560.
- กระทรวงการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. แนวทางการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ 2557. 25 เมษายน, 2560 <http://psdg.mof.go.th/index.php/2013-10-29-02-40-18/2013-06-04-04-18-49/doc_download/38----2557> 25 เมษายน, 2560 .
- กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวง. คู่มือการบริหารความเสี่ยง 2556. 25 กันยายน, 2556. <<http://www.check.moe.go.th>> 25 เมษายน, 2560.
- ธนัช หัตถกิจจาตรี. การตรวจสอบความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารพาณิชย์โดยธนาคารแห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บธ.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย ฝ่ายวางแผนและพัฒนาสายกำกับสถาบันการเงิน. คู่มือการตรวจสอบความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ. 20 กรกฎาคม, 2552 <<https://www.bot.or.th.>> 3 พฤษภาคม, 2560.
- ไพรวลัย คุณาสถิตยชัย. การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. 12 ธันวาคม, 2559 <<http://plan.msu.ac.th/thai/upload/datanews/attach/12720161108TArqngxrisk60.pdf>> 12 พฤษภาคม, 2560.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2558-2560. 12 พฤษภาคม, 2560 <<http://www.plan.msu.ac.th>> 12 พฤษภาคม, 2560.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วย เงินอุดหนุนราชการของบุคลากรจากเงินรายได้ พ.ศ. 2552. 13 พฤศจิกายน, 2552 <<http://www.meeting.msu.ac.th>> 4 พฤษภาคม, 2560.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วย เงินอุดหนุนราชการของหน่วยงานจากเงินรายได้ พ.ศ. 2552. 21 พฤศจิกายน, 2552 <<http://www.meeting.msu.ac.th>> 2 พฤษภาคม, 2560.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วย เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2553. 24 กันยายน, 2553 <<http://www.meeting.msu.ac.th>> 6 พฤษภาคม, 2560.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วย เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539. 24 เมษายน, 2539 <<http://www.meeting.msu.ac.th>> 14 พฤษภาคม, 2560.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เกี่ยวกับ มมส. 30 เมษายน, 2560 <www.msu.ac.th> 30 เมษายน, 2560.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร. 12 พฤษภาคม, 2560 <<http://www3.ru.ac.th/doc/ERM.pdf>> 12 พฤษภาคม, 2560.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 . ตอนพิเศษ 50 ง. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551

รุจิกร ญาณโยธิน. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2551.

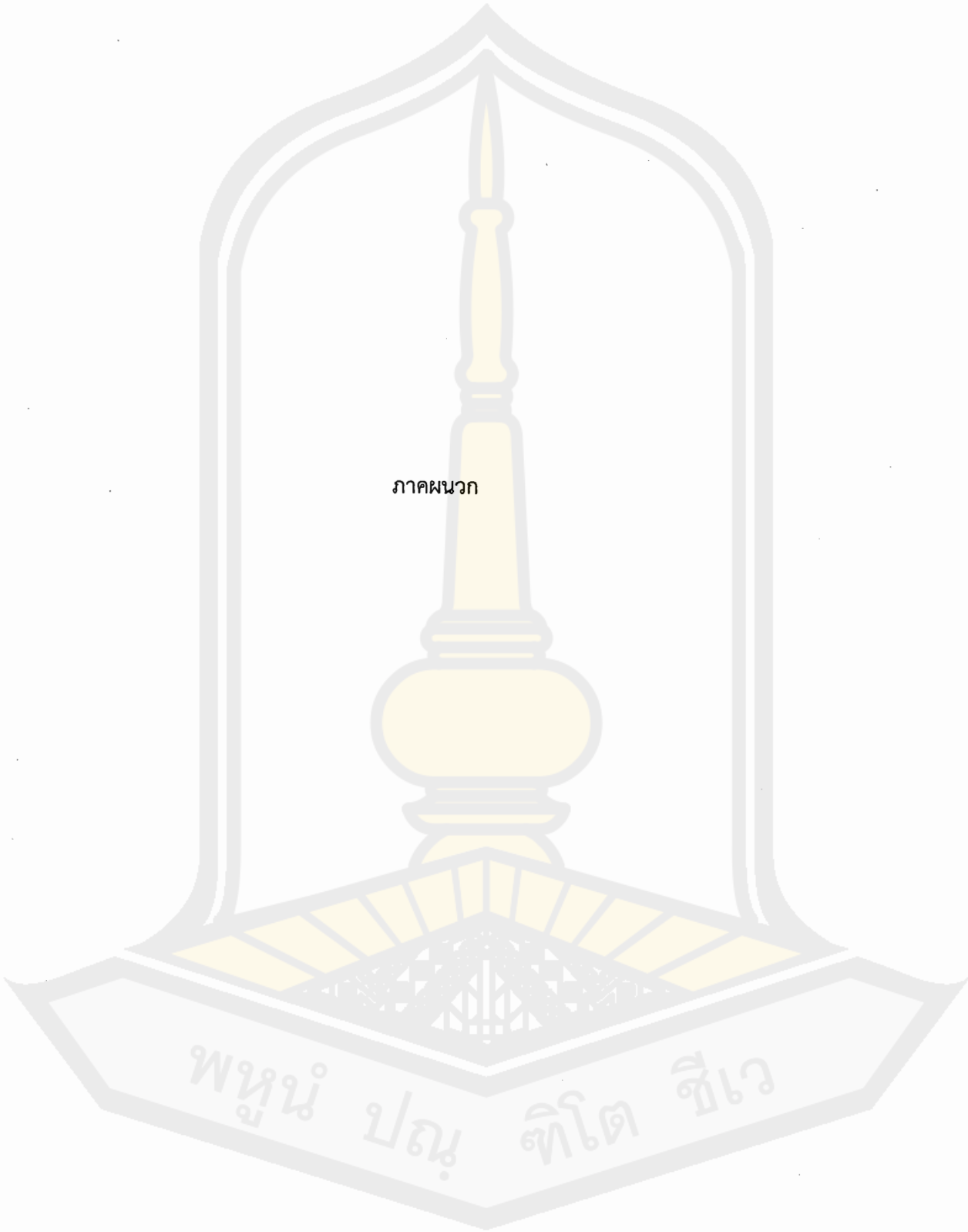
ลัดดา คำเสมอ. การศึกษาปัญหาของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2554.

วรทัย ประจักษ์เพิ่มศักดิ์. “การศึกษาความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีและแนวทางป้องกันตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม” การประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 6 (NCTechED 6th) : 381 – 386. กรุงเทพมหานคร, 2556.

วาสนา อุทัยแสง. คู่มือการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.

สุรีพร แป้นพิบูลภาล. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการด้านการเงินของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.). คู่มือการบริหารความเสี่ยง ฉบับปรับปรุงปี 2560. 12 พฤษภาคม, 2560 <<http://www.dpo.go.th>> 12 พฤษภาคม, 2560.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี
ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อวิจัย เรื่อง ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งคำตอบที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์ในการลด ข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้

2. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และแนวทางแก้ไขความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวสุกัญญา ครุฑไชยันต์

ผู้วิจัย

พนุน ปณ จิตโต สีเว

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี
ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน (✓) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. ประเภทบุคลากร

- () ข้าราชการ
() พนักงานมหาวิทยาลัย
() ลูกจ้างชั่วคราว

2. อายุ

- () 20 - 30 ปี () 31 - 40 ปี
() 41 - 50 ปี () 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () น้อยกว่า 5 ปี () 5 - 10 ปี
() 11 - 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป

5. รายได้ต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,000 - 25,000 บาท
() 25,001 - 35,000 บาท () มากกว่า 35,000 บาท

6. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,000 - 25,000 บาท
() 25,001 - 35,000 บาท () มากกว่า 35,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

คำชี้แจง : ท่านคิดว่าหัวข้อต่อไปนี้เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นความเสี่ยง
ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี					
1. การเบิกจ่ายเงิน					
2. การรับเงิน					
3. การเก็บรักษาเงิน					
4. การนำเงินส่งคลัง					
5. การจัดทำบัญชี					
6.การจัดทำรายงานทางการเงิน					
7.เงินทดรองราชการของหน่วยงาน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

คำชี้แจง : ท่านคิดว่าหัวข้อต่อไปนี้ปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ปัจจัยเสี่ยง
ก.ปัจจัยเสี่ยงจากผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี					
1. ไม่มีวินัยในการทำงาน ประมาท เลินเล่อ					
2. ปริมาณงานมากจนทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน					
3. ปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา					
4. ค่าตอบแทนน้อย ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน					

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัจจัยเสี่ยง
5. ความรู้ ความเข้าใจในระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ					
6. ขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การจัดการปัญหา อุปสรรคต่างๆกับหน่วยงานอื่น					
7. ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน					
8. ต้องรับผิดชอบต่อภาระด้านการเงินภายในครอบครัว					
ข.ปัจจัยเสี่ยงด้านกระบวนการทำงานการเงินและบัญชี					
1. ไม่มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน					
2. ไม่มีผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อนเบิกจ่าย					
3. เงินทดรองราชการไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน					
4. งบการเงินของหน่วยงานเสร็จไม่ทันตามกำหนดเวลา					
5. การมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน					
6. ไม่มีแผนการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี หรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่วางไว้					
7. ไม่มีการควบคุม กำกับ ติดตาม ผลการปฏิบัติงาน					
8. ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี					

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัจจัยเสี่ยง
ค. ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบการเงินและบัญชี					
1.กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย					
2. การเบิกจ่ายตามระเบียบเงินรายได้ไม่มีความสอดคล้องกับรายจ่ายจริงในปัจจุบัน					
3. ไม่มีการให้คำแนะนำกับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้ไปราชการเกี่ยวกับหลักฐานที่จะนำมาเบิกจ่าย					
4.ระเบียบเงินทดรองราชการ ทำให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว					
5. มีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติหน้าที่แทนกันกรณีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้					
6. ระเบียบ ข้อบังคับ ล้าหลัง ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงบริบทต่างๆ					
7. เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จอย่างรวดเร็ว มีการผ่อนปรน หรือ ไม่เคร่งครัดตามระเบียบ					
ง. ปัจจัยเสี่ยงด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี					
1.การประมวลผลของระบบสารสนเทศ (MIS) ทางการบัญชีไม่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน					
2. การใช้งานระบบสารสนเทศ (MIS) ไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้งาน					
3. ระบบสารสนเทศ(MIS)ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้เช่นระบบการเงินไม่เชื่อมโยงกับระบบบัญชี					
4.ไม่มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยลดขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงาน					
5.ระบบสารสนเทศ (MIS) มีความซับซ้อนทำให้เข้าใจยาก					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และแนวทางแก้ไขความเสี่ยง ในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

.....

.....

.....

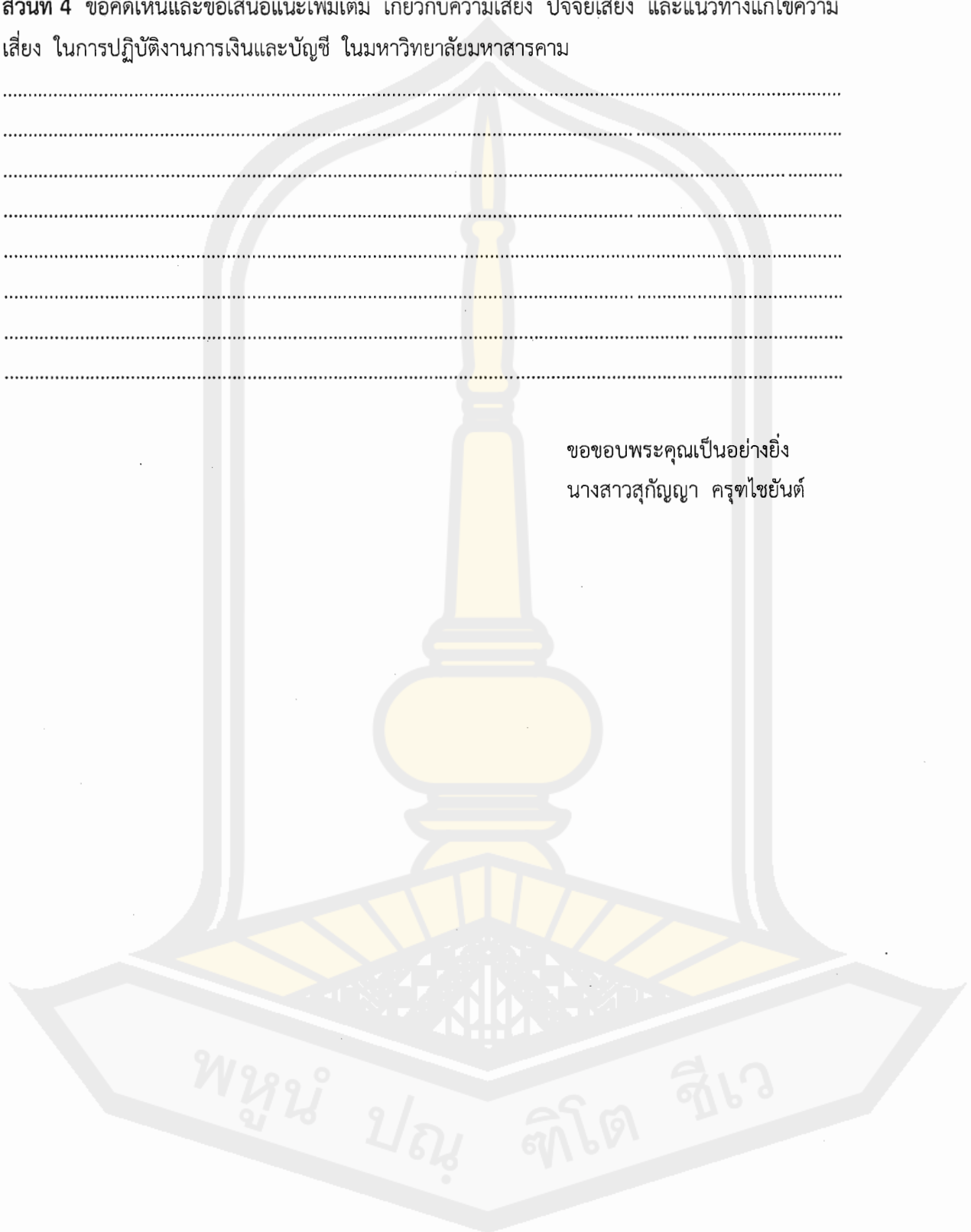
.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
นางสาวสุกัญญา ครุฑไชยันต์

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๒๐/๑๙๒๕

คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. สุรน้อย ช่วยเรื่อง

ด้วย นางสาวสุกัญญา คุรุทไชยันต์ ตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทำวิจัย เรื่อง “ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม”

เพื่อให้การทำวิจัยดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะแพทยศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการทําวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

คณะแพทยศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิรินาถ ตงศิริ)

รองคณบดีฝ่ายวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะแพทยศาสตร์

พูน บัญชีโต สีเว

คณะแพทยศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๑-๒๔๔๒

โทรสาร ๐-๔๓๗๑-๒๔๔๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานการเงินและบัญชี คณะแพทยศาสตร์ โทร 7746

ที่ ศธ 0530.20 / 1๕๕๖

วันที่ 1 สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. กฤตยาวิทย์ เกตุวงศา

ด้วย นางสาวสุกัญญา ครุฑไชยันต์ ตำแหน่ง นักวิชาการการเงินและบัญชี ปฏิบัติการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทำวิจัย เรื่อง “ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม”

เพื่อให้การทำวิจัยดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะแพทยศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการทำให้การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

คณะแพทยศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อดิศักดิ์ ดงศิริ)

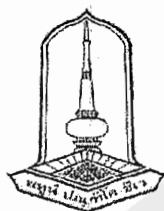
รองคณบดีฝ่ายวิจัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะแพทยศาสตร์

พูน ปณ จิต สิว

จังหวัดมหาสารคาม ๔๕๐๐๐

- ๑๗.๐๑
 - ๑๗.๐๑.๖๐
 ๑๗.๐๑.๖๐

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ใบรับรองการอนุมัติ

เลขที่การรับรอง : 089 / 2560

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) : ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเจ้าหน้าที่การเงิน และการบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้วิจัย : นางสาวสุกัญญา ครุฑไชยันต์

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะแพทยศาสตร์

สถานที่ทำการวิจัย : จังหวัดมหาสารคาม

ประเภทการพิจารณาแบบ Exemption review

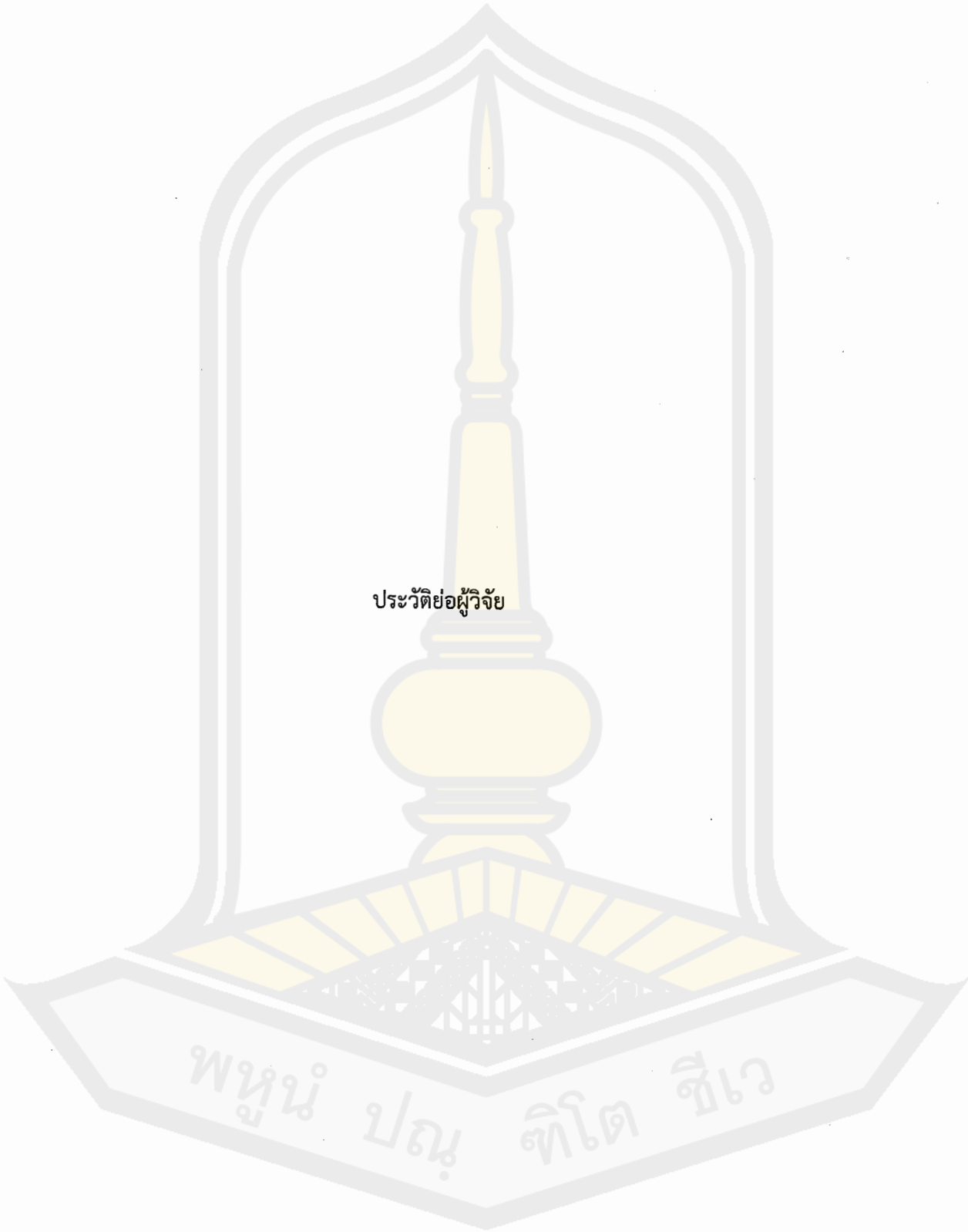
วันที่รับรอง : 2 พฤศจิกายน 2560

วันหมดอายุ : 1 พฤศจิกายน 2561

ข้อเสนอการวิจัยนี้ ได้รับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว และอนุมัติในด้านจริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้ บนพื้นฐานของโครงร่างงานวิจัยที่คณะกรรมการฯ ได้รับและพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ผู้วิจัยส่งแบบฟอร์มการปิดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานมายังคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจักต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

(ศาสตราจารย์ สัมพันธ์ ฤทธิเดช)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ประวัตีย่อยผู้วิจัย

พญ. ปณ. ทิโต สีเว

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุกัญญา ครุฑไชยันต์
วันเกิด 24 กันยายน 2519
สถานที่เกิด จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 351 ม. 12 ต.แวงน่าง อ.เมือง จ.มหาสารคาม
ตำแหน่งหน้าที่การงาน นักวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2538 โรงเรียนสารคามพิทยาคม
พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

พูนัน ปณฺ ติโต สีเว